

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Rainer Maria Rilke

İmgeler Kitabı

Türkçesi : Yüksel Pazarkaya

Şiirler 9

Cem Yayınevi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

RİLKE KİTAPLARI

Şiirler 9

RAINER MARIA RILKE
İmgeler Kitabı

Almancadan Çeviren: Yüksel Pazarkaya

1. Basım: Kasım 2009
ISBN 13: 978-975-406-870-2
Dizgi: Mustafa Balaban
Kapak Tasarım: Artikus
Baskı: Umut Matbaası
(212) 637 09 34

CEM YAYINEVİ

İpek Sokağı No: 8/A
34433 Beyoğlu - İstanbul
Tel: (212) 293 41 70 Faks: 244 15 33
www.cemyayinevi.com
info@cemyayinevi.com
Sertifika No: 10823
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

RAINER MARIA RILKE

İmgeler Kitabı

Almancadan Çeviren:
Yüksel Pazarkaya

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <http://www.rantey.org>

“*Das Buch der Bilder*” (*Resimler / İmgeler Kitabı*), zaman ve kapsam bakımından birbirinden farklı iki basım olarak bize ulaştı. Aradaki uzun süre yüzünden, Rilke’nin bu kitabındaki şiirler, özellikle birinci ve ikinci kitaptakiler, birbirine en farklı olarak değerlendirilir. 45 tek tek şiir ve bir zincirleme metinden oluşan ilk basımdaki şiirleri Rilke, 29 Eylül 1898 ile 7 Kasım 1901 arasında genellikle Berlin’de yazdı. Bu, ilk kez 1902 yılı temmuzunda Berlin’de *Axel Juncker Verlag* tarafından, şairin arzusu üzerine, bibliyofil bir baskıyla 500 adet yayınlandı.

Oldukça genişletilmiş ikinci baskıdaki şiirler üzerinde Rilke, 11 Eylül 1902 ile 12 Haziran 1906 arasında genellikle Paris’te çalıştı. Ve aynı yılın aralık ayında ikinci basım, *İkinci oldukça çoğaltılmış basım* altbaşlığıyla yine *Axel Juncker Verlag, Berlin, Leipzig, Stuttgart* tarafından yayınlandı. Bu yüzden, Rilke her kitabını basmakta olan *Insel Verlag* sahibine hesap vermek zorunda kaldı. Bu kitabı 2002 yılında *Axel Juncker’e Insel Verlag* onayıyla verdiğini, bu kez de aynı kitabın genişletilmiş baskısının söz konusu olduğunu bir mektupla bildirdi. Aynı yayınevinde 1909 ve 1913 yıllarında değişmeyen üçüncü ve dördüncü baskısı da yapıldıktan sonra, Rilke kitaptaki şiirleri yeniden gözden geçirerek, 1913 yılındaki beşinci baskıdan itibaren kendi yayınevi olan Leipzig’deki *Insel Verlag’a* verdi.

Cem Yayınevi’nde Rilke’nin bütün şiirleri dizisine zemin oluşturan *Bütün Yapıtları (GW) II*, bu son basıma uyuyor. 1906 yılında Clara Rilke’ye yazdığı mektuplarda *İmgeler Kitabı*’ndan söz eden Rilke, maddi sıkıntılarla bungen geçen bir zamanın ardından, Paris *rue Cassette No.29* adresindeki otelde haftadan haftaya uzatılabilen bir oda kiraliyor. Ve burada: “*Und daran gehen, gleich, den Cornet fertig zu stellen und das*

B. d. B. einzuordnen (wozu ich noch keinen Augenblick frei und fähig war)- Und dann und wann das Louvre sehen und das Cluny und in den schon so dunklen Alleen des Luxembourg-Gartens auf die graue Sonne draußen zugehen - ” “Ve hemen Sancaktar'ı bitirmek için oturmaliyün ve İmgeler Kitabı'nı düzenlemeliyim (bunun için bir an bile vaktim ve durumum müsait olmadı)- Ve arada sırada Louvre'u görmek ve Cluny'yi ve artık Lüksemburg Parkı'nın kararmakta olan huyabanlarında dışarda bozaran güneşe doğru yürümeliyim -

Clara Rilke'ye gönderdiği 14 Haziran 1906 tarihli mektubunda da Rilke, *İmgeler Kitabı*'nı yayıncıya gönderdiğini belirirken, bu çalışmanın kendi üzerindeki etkisine şu sözlerle değiniyor: “...*Ja, es ist seltsam, daß uns immerfort die Anfänge mit den Veränderungen fast immer zusammenfallen wollen. Daß die Unterbrechungen bevorstehen fast immer, wenn die Säfte steigen; wie bei zu spät beschnittenem Wein treten sie dann aus, und was ein Mund sein sollte, ist eine Wunde geworden. La vigne pleure – sagten sie davon in Meudon mit einem alten Gärtnerausdruck. Auch ich habe jetzt ein wenig Angst, zu rücken. Die Beschäftigung mit dem B. d. B. (es ist heute abgesandt worden, endlich) hat mich, wenn auch nicht wörtlich in Arbeit, so doch wieder (nach undenklicher Zwischenzeit) in Wärme gebracht, in die Körpertemperatur meiner Seele (um so rücksichtslos bildlich zu sein), und das ist immer schon etwas und etwas, was ich, nach allem Kaltsein, zu schätzen weiß.*”

“Evet, gariptir, bizde başlangıçlar durmadan değişimlerle neredeyse hep çakışmak istemektedir. Kesintiler, neredeyse her zaman, özsu yükselmeye başlayınca kapıya dayanır; geç budanan asmalardaki gibi sızmaya başlar, ve dudak olması gereken yer bir yara olmuştur. Asma ağlar – Meudon'da buna eski bir bağcı deyimiyle böyle diyorlar. Ben de şimdi biraz korkuyorum, yerimden kıpırdamaktan. *İmgeler Kitabı* ile uğraş (gönderildi, nihayet), beni, kelimenin tam anlamıyla işe değilse bile, ama yine (tasavvur edilemez bir aradan sonra) ısıttı,

(imgesel abartıyla söylersem) ruhumun beden ısısına getirdi, ve bu daima ve daima, bütün bir soğukluktan sonra, değerini bildiğim bir şey.”

Rilke'nin bu mektupta ifade ettiği gibi, *İmgeler Kitabı*, bugün artık fazla abartılı görülme bile, alışılmadık, yeni imgelerle örülü şiirleri içeriyor. Ve yine Rilke'nin ifadesiyle, ruhun, dış dünyanın soğukluğuna karşı, kendi *beden* ısısıyla karşı koymasını, esenlik bulmasını sağlıyor. İçini dışarıya salıyor. Rilke'nin zor bir zamanın ardından, bungenluktan esenliğe çıkmasının şiirleri gözüyle de okuyabiliriz bunları. Şiirsel Ben, bir yandan anlatımcı, tarihsel izleklere yönelirken, kendi dertlerini ve sorunlarını da söyler. Özellikle ikinci kitaptaki uzun şiirlerde anlatımcı tavır ortaya çıkar. Burada, Manfred Engel, şimdiye bir ön tarih bulmak amaçlandığını, düşünmektedir.

Manfred Engel'e göre, Rilke, bu şiirlerde duyargasını artık kendi iç derinliklerinden fazla dış dünyanın yüzeyine yönlendirmektedir. Özellikle ikinci basımla yaratısında orta süreci açan Rilke, bu şiirlerde şeylere daha yoğun ve dikkatli bakarak, yeni anlamlar kazandırıyor. Bunun için, şiirsel Ben, evin koruyucu dört duvarından da dışarıya çıkar. Bu ama insana sırt dönmek anlamına gelmiyor. Rilke her döneminde insan üzerinde özenle yoğunlaşır. Ama yalnız insandan doğaya ve yaşama bir yöneliş söz konusudur. Yine Engel'in ifadesiyle, şiirde ve sanatta sanki koşul haline gelmiş *güzel* karşısında tereddütlere düşmeye başlar. “Rilke, doğrudan yaşamı evetlemeye yönelen sanatın yabancı, tehditkâr, çirkin ve yıkıcı olana, şoka sokana açılması gerektiğini kavramaya başlar.” (Manfred Engel) Yaban doğanın algılanmasından ve buradan varılan insanın eksik yanlarını kavrayış, şeylerle empatik ilişkiye götürür. Şeyler onun için hep dünyayla bağıntılıdır. Sürekli devinen hava içinde ada gibi bir başına, göze batar biçime hürünürler. (*Schmargendorf Günlüğü*) İnsanın iç bölünmüşlüğüne bir karşı tasarım oluştururlar. Engel, “sanat şeyi” (*Kunstding*) diye adlandırdığı, şeyin şiirleşmesinde, insanın devingen iç dünya-

sıyla şeyin bütünlüğünün birleştigiinden söz eder. Orta dönem şiirlerinde, hakkında bir monoğrafya yazdığı Rodin'in, bir kılavuz figür olduğunu da sözlerine ekler. Daha sonraları Rodin'in yerini Paul Cezanne alacaktır. Resimlerin (*imgelerin*) şarkılar olmadığını, belki de henüz sanatşey türetmediğini düşünen Rilke, "insana doğa manzarası gibi" bakmayı sağladığını belirtiyor. Bu açıklamada da görsel sanatlar (resim, heykel) bağıntısına gönderme yapmış oluyor. Şiirsel Ben, doğaya olduğu gibi, insana da *bakarak*, on sekizinci yüzyıldan beri geçerli olan *yaşantısal şiir (Erlebnislyrik)* anlayışını terk etmiş oluyor.

Giriş başlıklı ilk şiir, kitabın havasına sokuyor hemen bizi ve şiirsel tasarımın özünü yansıtıyor:

"KİM olursan ol: akşam dışarı çık / içerde her şeyi bildiğin odandan; / en son durur senin evin uzağa açık: / ol kim olursan. / Tükenmiş eşikten pek kurtulamayan / yorgun gözlerinle, / kaldırıyorsun kara bir ağacı yavaştan / ve koyuyorsun göğün önüne: ince, tek. / Ve dünyayı yaptın. Ve o büyük / ve susup olgunlaşan bir söz gibidir. / Ve anlamını kavrasın istencin hele bir, salıverir gözlerin onu sevecen..."

Hemen ilk şiirde de dikkat çeken, şiirsel Ben'in kapalı mekândan doğaya, dışarıya çıkmakla, bir anlamda özbenliğini doğaya salması, onun yalıtıklığından vazgeçmesidir.

Boyheykeli Şarkısı şiirindeki taşın, sıcak kana kavuşup canlanması imgesi, bu kitaptaki tasarımın can alıcı damarı olarak görülebilir. Şiir Ben'i, bu ve diğer bazı şiirlerde, onu canından çok seven biriyle, sevgi gücüyle, taşın canlanacağı, mutlu yaşamın başlayacağı inancında. Ve de insanın iç dünyasıyla doğadaki şeylerin buluşacağı.

"Das Buch der Bilder knüpft unmittelbar an Mir zur Feier an und schreitet von da zu stärker objektiven – erzählenden und rollenlyrischen – Formen fort." (Manfred Engel) (*İmgeler Kitabı*, doğrudan doğruya Bana Tören şiirlerine eklenir ve oradan daha fazla nesnel – anlatımcı ve rolşiirsel – biçimlere doğru gelişir.)

İmgeler Kitabı'ndaki şiirlerin bazıları, Rilke biyografisi yazarlarından Stefan Schlank'a göre de, olgunluk dönemi şiirlerinden geri kalmaz. Bu kitapta yer alan *Sonbahar Günü* şiiriyle, ikinci kitabın son şiiri *Son Parça* (*Schlussstück*) şiirlerini örnek gösterir Stefan Schlank. (Bkz.. *Stefan Schlank: Kalbin İş. Türkçesi Kâmuran Şipal. Cem Yayınevi, İstanbul 2009.*)

Olgunluk dönemi şiirlerine erişen örnekler, bu iki şiirle de sınırlı değildir. Her iki kitapta pek çok şiir, Rilke'nin şairlik sürecinin doruklarında dolaşmaktadır. Bu şiirlerden biri de her halde *Yalnızlık* (*Einsamkeit*) başlıklı şiirdir. Bu şiiri özellikle anmak istiyorum. Çünkü, daha bu kitabın çevirisine başlamadan kafama takılan şiirdi bu. Hâlâ da zihnime yapışık duruyor. Bu şiiri (ve de *Ernste Stunde/Ciddi Saat* şiirini) büyük usta Behçet Necatigil onyıllar önce mükemmel bir biçimde Türkçeye kazandırmıştı. Dolayısıyla benim yeniden çevirmemin bir anlamı yoktu. Ayrıca kafamda büyük ustayla karşılaştırılma, dolayısıyla güdük kalma sıkıntısı vardı. Ama aldığım bu değildi. Haddini bilen biri olarak, başka türlü bir savım zaten olamazdı. Kısaca, bu şiirlerin Necatigil çevirisini elinizdeki kitaba da almayı çok isterdim. Ancak, yayın hakları başka bir yayınevinde. Bütün şiirleri dizimizde bu şiirleri atlamak da olmazdı. Uzun yıllar önce son kez okuduğum ve onun izniyle otuz yıl önce yayınlanan *Milliyet Sanat Antolojisi*'ne aldığım Necatigil çevirisini, yoğun etkisi altında kalmamak için – çünkü bu olduğu gibi aktarmaya götürebilirdi –, tekrar elime almadan, şimdiye kadarki bütün çevirilerde olduğu gibi, bu şiirlerin de aslına sıkı sıkıya bağlı bir çevirisini yaptım. Necatigil çevirisinin mükemmelliğini aramayacağınızı umar, sevgili ustanın aziz anısı önünde bir kez daha eğilirken, beni bağışlamasını dilerim.

Bensberg-Gökçeada, Mart 2009
Yüksel Pazarkaya

BİRİNCİ KİTAP

İLK BÖLÜM

GİRİŞ

**KİM olursan ol: akşam dışarı çık
içerde her şeyi bildiğin odandan;
en son durur senin evin uzağa açık:
ol kim olursan.**

**Tükenmiş eşikten pek kurtulamayan
yorgun gözlerinle,
kaldırıyorsun kara bir ağacı yavaştan
ve koyuyorsun göğün önüne: ince, tek.
Ve dünyayı yaptın. Ve o büyük
ve susup olgunlaşan bir söz gibidir.
Ve anlamını kavrasın istencin hele bir,
salıverir gözlerin onu sevecen...**

NİSANDAN

YİNE mis kokuyor orman.
Kaldırıyor süzülen çayırkuşları
omuzlarımıza ağır gelen gökyüzünü de;
gerçi dallar arasından görüyorduk henüz bomboş günü de, –
ama uzun, yağışlı ikindilerden sonra
gelir altın güneşiyle
yeni saatler,
onlardan kaçarak uzak evlerin cepheleriyle
bütün yaralı pencereler
çırpıp kanatlarını korka korka.
Sonra sakin olur. Hatta yağmur da sessiz yürür
taşların durgun kararan parlaklığı üzerinden.
Bütün sesler siner kendiliğinden
ışıyan tomurcuklarına sürgünlerin büzülür.

HANS THOMAS'IN ALTMİŐİNCİ YAŞ GÜNÜ İÇİN İKİ ŞİİR

Aylı Gece

GÜNEY Almanya gecesı, altında yaygın olgun ayın,
ve ılıman bütün masalların tekrarı gibi.
Kuleden dökölür ağır gecenin saatleri
derinlerine, deniz dibine sanki, –
ve sonra bir hışırta ve sesi devriyenin,
ve bir süre boş kalır susma;
ve (kim bilir nerden) bir keman sonra
uyanır ve der pek yavaş:

Bir sarışın...

GİDİYOR atlı şövalye kuşanıp siyah çeliğini
uzağa hışırtılı dünyaya.

Ve her şey var dışarda: gün ve vadi
ve dost ve düşman ve şölen yemekli
ve mayıs ve genç kız ve orman ve kutsal gizemli,
ve binlerce kez Tanrı kendi
durmuş bütün yollarda.

Oysa şövalyenin zırhı içinde,
kara halkalar ardında durdu,
çömelmiş ölüm düşünmede:
Ne zaman delegecek kılıcın ucu
demir çiti aşarak,
kurtaran yabancı kılıç,
beni saklandığım yerden alarak,
içinde bunca çok
günleri iki büklüm geçirdiğim, –
nihayet artık upuzun uzanarak
oynayayım
ve şarkı söyleyeyim.

KIZ KARASEVDASI

Aklıma geliyor genç bir şövalye
neredeyse eski bir söz gibi.

O geldi. Korulukta gelir bazen böyle
büyük fırtına ve sarıp sarmalar seni de.
O gitti. Böyle bırakır kutsaması
büyük çanların seni yalnız
çoğun ortasında duanın...
Sonra haykırmak istersin sessizliğe,
ve ağlarsın artık için için
derinine serin mendilinin.

Aklıma geliyor genç bir şövalye,
gider uzağa kuşanmış silahın.

Gülümsemesi öyle yumuşaktı ve ince:
parlaklık gibi eski bir fildişinde,
yurtsama gibi, sanki Noel karı düşmekte
karanlık köyde, sanki firuze
inciler dizili etrafına çepçevre
ayışığı gibi hem de
üstünde sevgili bir kitabın.

KIZLAR HAKKINDA

I

BAŞKALARI uzun yollarda
karanlık şairlere gitmek zorundalar;
rasgele birine sorarlar,
gördü mü diye şarkı söyleyen birini
elleri tellerde birini ya da.
Yalnızca kızlar sormaz,
hangi köprü resimlere götürür diye;
gülümserler yalnız, gümüş tepsilerde
sunulan inci dizilerinden daha ışıklı.

Onların yaşamından açılır bir şaire
ve dünyaya
her kapı.

Kızlar! Şairler öğrenir sizden,
neye yatkınsınız, söylemeyi.
Ve yaşamayı öğrenirler siz, uzaktakilerden,
akşamların, büyük yıldızlarda birden
ebediyete alışması gibi...

Hiçbiriniz kendisini şaire vermesin,
onun gözlerinden kadın okunsa bile;
çünkü o hep kızlığınızı düşünür sizin,
sonra bileklerinizdeki o hissin
duyarsınız koptuğunu diba ile.

Bırakın yalnız kalsın bahçesinde,
sizi ebedi gibi karşıladığı
yollarda, her gün gelip geçtiği,
kanepeler yanında ağaç gölgesinde,
ve odada, udun asılı durduğu.

Gidin! hava kararıyor. Duyuları onun
aramıyor artık sesinizi ve endamınızı.
Ve seviyor uzun ve تنها yolları
ve hiç beyaz olmasın arasında koyu kayınların, –
ve çok seviyor suskun salonu.

Seslerinizin uzaklaştığını duyuyor
(insanlar arasında, onlardan yorgun uzak)
ve: sevgi dolu düşüncesi ıstırap duyarak,
sizi çok kişi görüyor, duygusu içinde.

BOYHEYKELİ ŞARKISI

KİM ki o, kendi sevgili yaşamını
savuracak kadar beni seviyordur?
Biri benim için boğulursa denizde,
o zaman ben taştan döner de
yaşama, yaşamda kurtulmuş olurum.

Öyle özlüyorum kaynayan kanı;
Taş öyle sakın.
Yaşamı düşünüyorum: güzel yaşamı.
Kimsenin cesareti yok mu,
onun sayesinde açayım gözümü?
Ve olacak mıyım bir gün yaşamda,
bana her şeyin en altınını sunacak, –

o zaman bir başıma
ağlayacağım, ağlayacağım taşıma.
Neye yarar kanım, olgunlaşırsa benzeyip şaraba?
Çağırılmaz denizden o birini bu yana,
beni en çok sevmiş olacak.

ÇILGINLIK

O hep derin derin düşünür: Ben... benim...
Sen kimsin ki, Marie?

Bir kraliçe, bir kraliçeyim!
Diz çök, diz çök önümde!

O hep ağlamaklı: Bendim... bendim bak...
Sen kimdin ki, Marie?

Kimsesiz bir çocuk, yoksul ve çıplak,
Bilmem nasıl anlatsam ki.

Ve böyle bir çocukken oldun mu
bir prenses, önünde diz çökülen?
Her şey pek farklı olduğu
için dilenirken görüldüğünden.

Her şey büyüttü seni böyle,
söyle bakalım ne zaman?
Bir gece, bir gece, *bir* gecede, –
ve değişti benimle konuşmaları o an.
Dışarıya çıktım sokağa ve gör ki:
sokak sanki teller gerilmiş gibi;
o an Marie oldu melodi, melodi...
ve bir uçtan bir uca dans etti.
İnsanlar ürkek yanaştılar,
katı dikilmiş gibi evlere, –
bu ancak bir kraliçeye yakışır,
sokaklarda dans etmek: dans etme!...

ÂŞIK KADIN

EVET hasretim sana. Yitirerek
kendimi kayıyorum elimden,
çaresiz bunu inkâr edemem,
bana gelen senin tarafından
ciddi ve şaşmadan ve göz kırpmadan.

...o zamanlar: Oh, nasıl biriydim,
ne çağıran ve ne bana ihanet eden;
bir taşınkine benzerdi sessizliğim,
mırıldayarak üstünden dere geçen.

Ama şimdi bu bahar haftalarında
bir şeyler beni hafiften kırmakta
meçhul karanlık yıldan bir şeyler.
Bir şey zavallı sıcak yaşamımı benim
eline verdi herhangi bir kişinin,
bilmez daha dün ben neydim.

GELİN

Çağır beni, sevgilim, çağır beni yüksek sesle!
Nişanlını pencerede bekletme böyle uzun uzun.
Eski çınarlı yolların
akşamı uyanmaz artık:
onlarda yok bir tık.

Ve gelmezsen geceleyin beni eve
sesinle kapatmaya,
o zaman başlarım kendimi ellerimle
lâcivert bahçelere
boşaltmaya...

SESSİZLİK

DUYUYOR musun, sevgili, kaldırıyorum ellerimi–
duyuyor musun: hışırdıyor...

Yalnızların hangi hareketi kendini
bulmaz birçok şey tarafından dinlenir?

Duyuyor musun, sevgili, gözlerimi yumuyorum,
Ve *bu* da bir ses sana kadar.

Duyuyor musun, sevgili, açıyorum yine...
ama niçin sen yoksun burada.

En küçük devinimin izi
kalıyor ipek sessizlikte gözle görülür;
silinemez biçimde basıyor en ufak heyecan
uzağın gerili perdesine kendini.
Soluklarımın üstünde çıkıyor ve iniyor
yıldızlar.
Dudaklarıma gelir rayihalar su içmeye,
ve ayırımsıyorum bileklerini
uzaktaki meleklerin.
Yalnızca düşündüğü kişiyi: Seni
Görmüyorum.

MÜZİK

NE çalışıyorsun, oğlan? Bahçelerden geçti
birçok adım gibi, fısıldayan buyruklar.
Ne çalışıyorsun, oğlan? Bak, ruhun dar
çubuklarına takıldı miskalın.

Ne çağırıyorsun onu? Bir zindan gibidir tını,
orada yitirir kendini ve biter özlemden;
güçlüdür hayatın, ama daha güçlü şarkını,
hıçkırarak özlemine dayandırır senden. –

Ona bir susmak ver, ki ruh sessiz
yuvaya dönsün kabarık ve çok olana,
yaşadığı ve büyüdüğü, geniş ve bilge,
sen zorlamadan önce onu ince çalgına.

Nasıl daha bitkin vuruyorsa kanatlarını:
öyle harcayacaksın, ey düşçü, onun uçuşunu,
şarkıyla doğranmış kanatları,
aşırılmaz artık benim duvarlarımı,
çağırırsam onu sevinçlere.

MELEKLER

Hepsinin ağızları yorgun
ve ruhları aydın kenarsız.
Ve bir özlem (sanki günaha vurgun)
düşlerinden geçiyor bazen kararsız.

Nerdeyse benziyor birbirine hepsi;
Tanrı'nın bahçelerinde susarlar,
pek çok, pek çok aralar gibi
onun erkinde ve ezgisinde var.

Yalnız kanatlarını açtıkları zaman,
uyandırıcılarıdırılar bir rüzgârın:
geçiyor gibi Tanrı o an
geniş heykeltraş elleriyle yapraklarından
ilk başlangıcında karanlık kitabın.

KORUYUCU MELEK

Kanatları gelen kuşsun sen,
gece ben uyanıp çağırınca.
Yalnız kollarla çağırdım, çünkü adın
uçurum gibi, bin gece kadar derin.
Gölgesin sen, uykuya daldığım sakın,
ve her düşü tutturur içimde tohumun, –
resim sensin, bense çerçeven,
parlak bir rölyef içinde bütünlenirsin.

Ne ad vereyim sana? Bak, dudaklarım tutuluyor.
Sen başlangıçsın, kocaman boşalan,
ben yavaş ve korkak amin,
senin güzelliğini ürkek tamamlayan.

Çok çektin beni karanlık uykunun içinden,
uyumak bana bir mezar gibi görününce
ve yitmek ve kaçıp gitmek gibi hemence, –
kaldırdın beni o zaman yürek zifirinden
ve çekmek istedin bütün kulelere benden
kızıl bayraklar gibi ve kumaş gibi drape.

Sen: ki tansıklar söylersin sanki bilgidir
ve insanlardan söz edersin sanki onlar nağme
ve güllerden: hepsi olay bir bir,
bakışında meydana gelirler alev alev, –
ey aziz, ne zaman söyleyeceksin adını O'nun,
ki onun yedinci ve son gününden
parlaklık hâlâ üstünde kanat vuruşunun
yitik durmaktadır...
Emreder misin, sorayım?

ŞEHİT KADINLAR

ŞEHİT o. Ve sert düşüşle
bir vuruşta
balta kısa süren gençliğinden ayırınca,
ince kızıl halka boynuna sarılınca
bu onun ilk süsü o duruşta,
yabancı bir gülümseyişle kabullendi;
ama buna da utanarak katlanıyor kendi.
Ve uyuyunca, ufak kızkardeşi
(ki çocuk hâlâ, yarayla süslü
alınını delen o taştan süsü)
sert kollarını dolar onun boynuna,
ve çoğun düşte yakarır diğeri: Sıkı, daha sıkı.
Ve o an çocuğun aklına bazen gelir,
alınını o taşın resmiyle bir
sarmak yumuşak gece giysisinin kıvrımına,
giysiyi havalandırır ablanın soluğu,
rüzgârla yaşayan bir yelken gibi dolu.

İşte kutsal oldukları saat bu,
sessiz bakire ve solgun çocuğu.

O an yine her acının öncesindeler gibi
ve uyuyorlar yoksul ve ünleri yok,
ve ruhları beyaz ipekten sanki,
ve aynı özlemle sarsılır her ikisi
ve korkarlar kahramanlıklarından çok.

Ve sanırsın sen: yataktan
kalktıklarında seherin ilk ışığıyla
ve, aynı düşleyen suratlarıyla,
yürür kasaba sokakları uzaktan, –
kimse kalmaz arkalarında şaşarak,
gıcırdamaz hiçbir pencere evlerde,
kadınlarda mırıltı yok hiçbir yerde,
ve çocukların hiçbiri bağırmayacak.
Adımlarlar sessizliği gömlekle
(basık kıvrımlar ısıltısız)
öyle yabancı, yine de yabansamaz kimse,
şenliğe gider gibi, ama taçsız.

AZİZE

HALK susamıştı; gitti bir
o kız, gitti bilmeden susamak nedir
taşlara su diye yakarmaya bütün bir halk için.
Ama bir im vermedi söğüt dalı,
uzun yürüyüşten bitkin düştü
ve düşündü sonunda yalnız, biri çekiyor acı,
(sayrı bir oğlan, ve içlerinde aynı kaygı
bakışmışlardı ikisi bir akşam üstü).
O zaman eğildi ince dalı söğüdün
susamış bir hayvan gibi ellerine;
yürüdü şimdi açarak kanı üstün,
ve çağlayıp yürüdü kanı altta derine.

ÇOCUKLUK

Akıp gidiyor uzun okul korkusu ve zaman beklemekle, hep bunaltan şeyler.

Ey yalnızlık, ey zorlu vakit geçirmeler...

Ve sonra dışarı: sokaklar neşe saçıyor sesler ve meydanlarda fışkıran fısıkiyeler

ve bahçelerde öylesine genişliyor dünya –.

Ve bütün bunların içinden yürümek ufak giysiyle, tamamen farklı yürür ve yürüdü başkalarından –:

ey şaşılası zaman, ey vakit geçirmeler, ey yalnızlık.

Ve bütün bunları uzaktan seyre dalmalar:

Adamlar ve kadınlar; adamlar, adamlar, kadınlar ve çocuklar, onlar değişik ve rengârenk;

ve şurda bir ev ve arada sırada bir köpek

ve korkuyu sessizce değiştirip güven duyar –:

Ey anlamsız üzünç, ey düş, ey dehşet,

ey dipsiz derinlik.

Ve böyle oynamak: top ve halka ve çember
bir bahçede, huzurla solmakta olan,
ve bazen yetişkinlere dokunup geçer,
körü körüne ve ele geçirme telaşından,
ama akşam üstü sakın, ufak beter
adımlarla eve gitmek, sımsıkı tutaraktan –:
Ey durmadan daha çok sıvışan kavrayış biter,
ey korku, ey zorlayan.

Ve saatlerce büyük boz havuzun başında
küçük bir yelkenliyle diz çökmek;
ve unutmak onu, çünkü aynı ve daha
güzel başka yelkenler halkalardan süzülerek
ve o solgun ufak suratı düşünmek zorunda
kalarak, havuzdan göründü derine inerek –:
Ey çocukluk, ey kayıp giden karşılaştırma.
Nereye? Nereye gitmek?

BİR ÇOCUKLUKTAN

KARARMAK zenginlik gibiydi odada,
oğlan orda, pek gizlenmiş, oturuyordu.
Anne içeri girince, sanki rüyada,
sakin dolapta bir cam titredi durdu.
Duyumsadı, oda onu nasıl ele verdi,
ve öptü oğlanı: Burda mısın sen?...
Sonra baktılar piyanoya çekingen,
kimi akşam o bir şarkı söylerdi,
orada çocuk bir garip dalıp giderdi.

Çok sakın oturuyordu. Kocaman bakışı
annenin eline takıldı, salt eğilmiş yüzükten,
sanki zorla kar fırtınasında yürüyerekten,
beyaz tuşlar üzerinden akışı.

OĞLAN

GECE ylk atlarıyla gidenler
gibi biri olmak istiyorum ben de,
uuan salar gibi, mealelerle
avlarının büyük rüzgârında esenler.
nde durmak istiyorum bir gemide gibi,
büyük ve sanki alm bir bayrak.
Karanlık, ama altın miğfer taşıyarak,
huzursuz parıldayan. Ve arkamdan
sıra sıra on adam aynı karanlıktan
miğferlerle, benimki gibi değişken,
cam gibi bir duru, bir koyu, eski ve krleen.
Ve biri yanımda durup alyor ve önümüzü
açıyor prltlı ve gürültülü borazanla,
ve alyor hepimizi kara bir yalnızlığa,
süratle geçiyoruz onu, geçer gibi hızlı bir d:
Arkamızda diz kyor evler,
sokaklar eğilip bükülüyor karımızda,
meydanlar savuluyor: yakalyoruz onları,
ve beygirlerimiz ağldyor bir yağmur gibi.

KİLİSE EĞİTİMİ ALAN GENÇLER⁽¹⁾ (PARİS, MAYIS 1903)

BEYAZ şallar içinde geçiyor gençler
bahçelerin derin yeşilinden içeri.
Geride kaldı çocuk istençler,
ve değişik olacak, bundan sonra günleri.

Ah gelir mi ki! Başlamıyor mu şimdi ara,
saatin sonraki vuruşunu beklemek?
Kutlama bitti, ve evin içinde başlar yaygara,
ve geçer öğleden sonra daha hüzünlenerек.

Bir ayaklanıştı beyaz giysiye
sonra sokaklardan süslü yürüyüş
ve içi ipek gibi serin bir kilise,
ve uzun mumlar hıyabana dönmüş,
ve bütün ışıklar sanki birer ziynetse,
törenli gözler tarafından görülmüş.

(1) Şiirin özgün adı: Die Konfirmanden. Protestan kilisesinde bir eğitimden geçerek (Konfirmation) kilise cemaatine katılan buluğ çağındaki kızlar oğlanlar.

Ve sükûndu, başlayınca ilâhi:
Yükseldi kubbede bulutlar gibi
ve aydınlık oldu düşerken; ve daha
yumuşak yağmurdan indi beyaz çocuklara.
Ve rüzgârda gibi dalgalandı beyaz,
ve hafiften harelendi kıvrımlar
ve sanki gizli çiçekler saklamışlar –:
Yıldızlar ve endamlar, çiçekler ve kuşlar
kadim uzak söylence diyarından biraz.

Ve dışarda maviyle yeşilden bir gün
vardı açık yerlerde kırmızı bir  a rıyla.
Gölet uzaklaştı ufak dalgalarla,
ve rüzgârla geldi a ması uzak bir g l n
ve şarkısını söyledi kent dışındaki bahçelerin.

Sanki her şey  elenkleniyor gibiydi,
aydınlıktılar, sonsuz serin güneşi;
her evin cephesi taşıyordu bir hissi,
ve pek çok pencere açılıp ışıyordu.

KUDAS

TOPLANDI hayretle şaşkınlık,
bir bilge gibi onun çevresindeler
ve o ait olduklarından uzağa kaçır
ve önlerinden ağyar akıp gider.
Eski yalnızlık üstüne abanır,
onu derin eylemine yetiştiren;
artık yine zeytinlikte gezindiren,
ve onu sevenler ondan kaçacaktır.

O onları son sofraya davet etti
ve (kuşları bir kurşunun ürkütmesi
gibi) çektirir ekmekten ellerini
sözüyle: uçarlar ona doğru;
kanat çırpırlar korkuyla sofrası arasında
ve çıkış yeri ararlar. Ama o
her yeredir alacakaranlık sularda gibi.

BİRİNCİ KİTAP

İKİNCİ BÖLÜM

BAŞ HARF

SONSUZ özlemlerden yükselir
hemen ve titreyerek eğilen
zayıf fısıkiyeler gibi sonlu işler.
Ama, hani o içimizde gizlenir,
sevinçli güçlerimiz – görünür
bu gözyaşlarında rakeden.

UYKUYA DALMAK İÇİN SÖYLENİR

ŞARKIYLA uyutmak istiyorum birini,
bir kişinin yanında oturmak ve olmak.
Seni sallamak istiyorum ve şarkılamak mismini
ve yanında olmak uyurken ve uyanarak.
Bir tek kişi olmak istiyorum evde,
bilecek: gece soğuktu.
Ve kulak vermek istiyorum dışına ve içine
senin, dünyanın, ormanın.
Saatler vurarak çağırıyor birbirini,
ve zamanın dibi görünüyor.
Ve aşağıda gidiyor yabancı adamın biri
ve yabancı bir köpeği ürkütüyor.
Ardından sessizlik geliyor. Ben kocaman
gözlerimi senin üstüne diktim;
ve şefkatle tutup seni, bırakıyorlar ardından,
karanlıkta kıpırtısı olunca bir şeyin.

GECEDDE İNSANLAR

**GECELER kalabalık için yapılmadı.
Seni komşundan gece ayırır,
ve aramamalısn onu yine de.
Ve aydınlatırsan odanı geceleyin,
insanlara bakmak için yüz yüzeyin,
düşün o zaman: kime.**

İnsanlar ışıktan korkunç çarpık,
suratlarından ışık damlıyor,
ve geceleyin etmişlerse arkadaşlık,
görürsün o zaman bir dünya karmaşık
sarsılıyor.

Alınlarında sarı ışık
bütün düşünceleri kovdu,
bakışlarında titriyor şarap,
ellerinden sarkık
o ağır tavır, öyle
anlaşıyorlar konuşmalarında;
ve o an diyorlar: *Ben* ve *Ben*
ve söz ediyorlar: Herhangi birinden.

KOMŞU

YABANCI keman, beni mi izliyorsun?
Kaç uzak kentte konuştu biliyor musun
senin yalnız gecen benimkiyle?
Yüzlercesi mi çalıyor seni? Bir kişi mi?

Bütün büyük kentlerde var mı
sensiz kendilerini nehirlerde
şimdiye dek yitirmiş olanlar?
Ve niçin bu hep bana rastlar?

Niçin ben komşusuyum hep onların,
sana tereddütle şarkı söyleten
ve diyen: Hayat ağır ağırın
daha ağır her şeyin ağırlığından.

PONT DU CARROUSEL⁽²⁾

KÖPRÜ üstünde duran kör adam,
gri bir sınır taşı gibi isimsiz ülkelerin,
belki o bir şey, hep aynısı o şeyin,
talih yıldızı geçer onun uzağından,
ve yıldızların durgun merkezidir.
Çevresinde her şey şaşar, akar ve gösteriştir.

O devinisiz adalet timsali,
birçok kör yolda dikilip duran;
karanlık girişi yeraltı dünyasının
üstüinkörü bir soyun hali.

(2) Paris'te bir köprü.

YALNIZ

YABANCI denizlerde giden biri gibi,
ben de ebediyen yerlilerle birlikteyim;
dopdolu günler duruyor masaları üstünde,
banaysa uzaklık suret dolu.

Yüzümden içeri uzanıyor bir dünya,
belki bir ay gibi ıssız yüzü onun,
onlarsa yalnız komuyorlar hiçbir duyguyu,
ve bütün sözleri meskûn.

Ötelerden yanıma aldığım şeyler,
çok seyrek benziyor onlarınkine –:
kendi büyük yurtlarında hayvanlar,
burada soluklarını tutuyorlar utançtan.

AŞANTI

(*Jardin d'Acclimatation*)(3)

Hiç hayal yok yabancı ülkelerden,
hiçbir duygu kahverengi kadınlar hakkında,
dans ederler taşıp dökülen giysilerden.

Hiçbir vahşi yabancı nağme arama.
Hiç şarkılar yok, kandan doğan,
ve hiç kan yok, derinden bağıra bağıra.

Hiç kahverengi kız yok, yayılan
kadife gibi tropikal baygınlık içinde;
gözler arama, silâhlar gibi yanan,

ve dudaklar kahkahaya hazır biçimde.
Ve şaşılasi bir anlaşımak
beyaz insanın kendini beğenmişliğiyle.

Ve öyle ürkütücüydü buna bakmak.

(3) Paris'te sıcak iklim bahçesi.

Ay, ne değerli bu hayvanlar,
kafeslerde aşağı yukarı giderler,
geçim dertleri yok onlarla, ne yapar
ne eder anlamadıkları yeni şeyler;
ve için için bir ateş gibi yanar
biterler sessiz ve içe çökerler apansız,
yeni bir serüven karşısında kayıtsızlar
ve koca kanlarıyla yalnız.

SONUNCU

BENİM bir babaevim yok,
ne de birini yitirdim;
annem beni dünyanın içine
doğurdu.

İşte şimdi durup dünyada gidiyorum
hep daha derin içine dünyanın,
ve mutluluğum var ve acım var
ve her biri yalnız benim.

Ve yine de varisiyim kimilerin.

Üç dalla açtı soyum
yedi sarayında ormanın,
ve armasından yoruldum
ve artık çok yaşlandım, –
ve bana kalanla benim kazandıklarım
eski varlığa yurtsuz ek.

Ellerimde, kucağında
tutmalıyım onu, ölünceye dek.

Çünkü ne koyarsam,
dünya içine,
düşer de,
sanki bir dalga üstüne
konmuştur.

ÜRKÜNTÜ

SOLGUN ormanda bir kuş sesi,
anlamsız geliyor sanki bu solgun ormanda.
Yine de uyuyor yumru kuş sesi
onu yaratan şu anda,
bir gökyüzü gibi geniş solgun orman üstünde.
Uysal katılıyor her şey bu çığırışa:
Bütün ülke duruyor sanki sessiz onun içinde,
büyük rüzgâr sokuluyor sanki usulca içine,
ve yoluna gitmek isteyen o dakika,
uçuk ve sakın, bir şeyler biliyor sanki,
ölüme götürecektir herkesi,
o çığırıştan yükselen.

YAKINMA

NİCE uzak her şey
ve çoktan geçmiş.
Sanırım, parıltı aldığım
o yıldız ölmüş
binyıllardan beri.
Sanırım, şu geçen
gemide
işittim korkuyla söylenen bir şey.
Evde bir saat
çaldı...
Hangi evde?...
Kalbimin içinden dışarıya
kocaman göğün altına çıkmak istiyorum.
Dua etmek istiyorum.
Ve bütün yıldızlardan biri
hâlâ gerçek olmalı.
Sanırım, biliyorum,
hangisi bir tek
devam etti, –
hangisi beyaz bir kent gibi
ışının sonunda göklerde durmakta...

YALNIZLIK

YALNIZLIK bir yağmur gibidir;
Akşamlara doğru denizden yükselir;
uzak ve sapa düzlüklerden gelir,
çıkarc gökyüzüne, onundur her zaman.
Ve gökyüzünden kente düşer ardından.

Yağmur olup alaca saatlerde iner,
sehere dönerken bütün sokaklar
ve aradığını bulmadan bedenler,
bezgin ve üzgün birbirinden kopar;
ve birbirine nefret dolu insanlar,
bir yatakta yan yana yatarsa:

o zaman akar yalnızlık ırmaklarca...

GÜZ GÜNÜ

Tanrım: vakit geldi. Yaz öyle büyüktü.
Ser gölgeni güneş saatlerine,
ve sal rüzgârlarını kırlar üstü.

Emret dolgun olsun son yemiş;
onlara birkaç güney günü daha sun,
sür onları tam erginliğe ve olsun
en son tat da ağır şaraba sinmiş.

Kimin yuvası yoksa şimdi, artık kuramaz.
Kim şimdi yalnızsa, hep öyle kalacak,
uyanacak, okuyacak, uzun mektuplar yazacak
ve hıyabanlarda oraya buraya huzursuz
yapraklar sürgün verirken dolanacak.

ANI

VE bekliyorsun, o tek şey gelsin,
senin yaşamını sonsuz çoğaltsın diye;
o kudretli, o ayrıksı,
taşların uyanması,
derinlikler, sana dönen.

Kitap rafında ağarıyor
altın ve kahverengi ciltler;
ve düşünüyorsun geçilen ülkeleri,
resimleri, giysilerini
tekrar kaybolan kadınların.

Ve biliyorsun birdenbire: hepsi buydu.
Kalkıyorsun ve karşında duruyor
geçmiş yıllardan birinin korkusu
ve görünümü ve duası.

GÜZ SONU

GÖRÜYORUM bir zamandan beri,
her şeyin nasıl dönüştüğünü.
Kalkıp bir şeyin eyleme düştüğünü
ve öldürdüğünü ve acı verdiğini.

Bir defadan bir defaya aynı değil
bütün bahçeler;
sararanlardan sarıya geçer
yavaştan harab olmaya:
ne denli uzundu bana yol.

Şimdi boş kalanlardayım ben
ve bakıyorum bütün hıyabanlardan.
Nerdeyse uzak denizlere değin
görebiliyorum ciddi ağır
karşı duran gökyüzünü.

SONBAHAR

**YAPRAKLAR dökölüyor, düşüyor gibi ötelerden,
soluyor sanki göklerde uzak bahçeler;
dökölüyor yadsıyan bir tavırla.**

**Ve geceleri dökölüyor ağır dünya
bütün yıldızlardan yalnızlığa.**

**Biz hepimiz dökölüyoruz. Bu el işte dökölüyor.
Ve dön diğerlerine bak: hepsinde o.**

**Yine de biri var, bu düşüşü oysa
sonsuz şefkatli elleriyle tutuyor.**

GEÇENİN KIYISINDA

**BENİM odam ve bu ıraklık,
geceleyen ülkenin üstünde uyanık, –
bir şey. Ben bir çalgı teliyim,
tınılayan geniş seselim⁽⁴⁾
üstünde gerili.**

(4) Rezonans.

Şeyler keman bedeni,
homurdayan karanlıkla dolu;
içinde düş görür kadınların ağlaması,
içinde kımıldanır uykuda nefreti
bütün soyların...

Ben gümüşî
titremeliyim: o zaman
her şey altımda yaşayacak,
ve şeylerde yanılan,
ışığa doğru yollanacak,
rakseden sesimden,
etrafında gökyüzü dalgalanan,
daracık, sevdalı yarıklardan
eski
uçurumlara
sonsuz düşer...

DUA

GECE, sessiz gece, ona örgün
bembeyaz şeyler, kırmızı, renkli şeyler,
saçılmış renkler, göklere değin
yüceltilmiş bir karanlığa bir sessizliğe, – ver
bana da birçok şeyle bağlar,
senin ele geçirdiğin, ikna ettiğin. Oynar
mı ki hâlâ öyle çok ışıkla?
Acaba çehrem kendini hâlâ
sıkıntı vererek bütün eşyadan
daha mı beğenir? Ellerimden anla:
Durmuyorlar mı alet ve şey gibi?
Yüzük bile sade değil mi
elimde, ve ışık da değil mi
işte tam öyle, güven dolu, üstlerinde, –
sanki onlar yol olmuş, ışık düşünce de,
başka türlü çatallanmaz, karanlıkta olduğundan?...

İLERLEME

VE yine çağılıyor benim derin ömrüm daha sesli,
daha geniş kıyılardan gidiyor sanki.
Hep daha hısımla oluyor bana şeyler
ve bütün resimler hep daha seyredilmiş.
Adsız olana daha candan duyumsuyorum kendimi.
Duyularım, tıpkı kuşlarla olduğu gibi,
uzanıyorum rüzgârlı göklere meşeden.
ve yarım kalmış gününe havuzun
batıyor, balıkların üstünde durur gibi, duygum.

ÖNHİS

BEN bir bayrak gibi uzaklarla çevriliyim.
Gelen rüzgârları seziyorum ve onları yaşamalıyım,
aşağıda şeyler henüz kıpırdamazken:
kapılar henüz usulca kapanıyor ve şöminelerde sakinlik;
pencereler zangırdamıyor henüz ve toz henüz ağır.

Fırtınaları biliyorum şimdi ve hareketli deniz gibiyim kıpır kıpır.
Ve açıyorum kendimi genişçe ve düşüyorum kendi içime
ve fırlatıyorum kendimi ve yapayalnızım kendimle
büyük fırtınanın içinde.

FIRTINA

**BULUTLAR, fırtınalarla dövülerek,
koşunca:
yüz günün gökyüzü
bir tek günün üstünde –:**

**O zaman duyumsarım seni, Hetman,⁽⁵⁾ uzaktan
(sen ki Kazaklarını gönülden
en yüce Efendi'ye
sürmek isterdin).
Senin yatay enseni
duyumsuyorum, Mazeppa.⁽⁶⁾**

(5) Kazakların kraldan sonra gelen başkomutanı.

(6) Iwan Mazeppa (1674-1709) Ukraynalı Kazak komutanı.

O zaman ben de müthiş yarışına
tüten bir sırtın bağlanırım;
bütün şeyler benden yiter,
yalnızca gökleri tanırım:

Aşırı karartılmış ve aşırı ısıtılmış
onların altında dümdüz uzanırım,
ovaların uzandığı gibi;
gözlerim havuzlar gibi açık,
ve onların içinde aynı
uçmak.

SKANE'DE AKŞAM

PARK yüksek. Ve çıkar gibi bir evden çıkıyorum dışarıya onun loşluğundan düzlüğe ve akşama. Rüzgâra, bulutların da değdiği aynı rüzgâra, aydınlık ırmakların ve çarklı değirmenlerin, usulca öğütüp dururlar göğün kenarında. Şimdi ben de bir eşyayım onun avcunda, En ufak bu göklerin altında. – Bak:

Bu bir gökyüzü mü?:

Kutlu açık mavi berrak,

Hep daha duru bulutlar sokuluyor ona,
ve bütün beyazlar birbirine geçiyor altında,
ve üstünde o ince, büyük bozlak,
sıcak dalgalanarak sanki kızıl renk üzeri,
ve hepsinin üstünde bu sakin ışınları
batmakta olan güneşin.

Şaşılması yapı,
kendi içinde devinen ve kendince tutulan,
şekiller kuran, dev kanatlar, katman katman
ve yüksek sıradağlar önce ilk yıldızlardan
ve birdenbire, işte: bir kapı bunca uzaklara açılan,
belki yalnız kuşların bildiği...

AKŞAM

AKŞAM yavaş yavaş giysi değiştiriyor,
tutuyor eski ağaçlardan bir etek;
bakıyorsun: ve senden ülkeler ayrılıyor,
biri gökyüzüne giden ve biri düşerek;

ve korlar seni, hiçbirine tam ait olmadan,
susan ev kadar tam karanlık değil,
o kadar güvenli değil, sonsuzluğa inanan
her gece yıldız olan gibi ve yükselen –

ve korlar sana (çözmek ne mümkün)
yaşamını korkulu ve devce ve olgunlaşarak,
öyle ki, bir sınır çekilmiş ve bir kavrayarak,
bir taş olur içinde ve değişir yıldızlar eder sükun.

CİDDİ SAAT

**KİM şimdi ağlıyorsa dünyada,
sebebsiz yere ağlıyorsa dünyada,
bana ağlıyor.**

**Kim şimdi gülüyorsa gecede,
sebebsiz yere gülüyorsa gecede,
benimle alay ediyor.**

**Kim şimdi gidiyorsa dünyada bir yerde,
sebebsiz yere gidiyorsa dünyada,
bana gidiyor.**

**Kim şimdi ölüyorsa dünyada bir yerde,
sebebsiz yere ölüyorsa dünyada:
bana bakıyor.**

KOŞUKLAR

BİRİ var, herkesi avcunun içine alır,
kum gibi parmakları arasından akar.
Kraliçeler arasından en güzellerine bakar,
onları beyaz mermerden yontturur,
sessiz uzanarak mantonun melodisinde;
ve kralları karılarının yanına kondurur,
onlar gibi aynı taştan yapılmış cisimde.

Biri var, herkes, avcunun içine alır,
kötü jilet gibidirler ve kırılırlar.
O bir yabancı değil, çünkü meskeni kan,
o ki yaşamımızdır ve uğuldar ve susar.
Bir haksızlık yapacağını bekleyemem ondan;
yine de çok kişi kötü şeyler söyler hakkında.

İKİNCİ KİTAP
BİRİNCİ BÖLÜM

BAŞ HARF

VER her zaman güzelliğini
hesapsız ve sözsüz.

Sen sus. O der senin adına: Benim.
Ve gelir binbir çeşit anlamla,
gelir sonunda herkese.

BİLDİRİM MELEK SÖZLERİ

BİZDEN daha yakın değilsin Tanrı'ya;
hepimiz uzağız ondan.
Senin ama tansıkla
kutsanmış ellerin.
Böyle olgunlaşmaz hiçbir kadının ki,
öylesine pırıltılı ucundan:
ben günüm, ben seher çiyi,
sen ama ağaçsın.

Bitkinim şimdi, uzaktı yolum,
Bağışla, unuttum ben,
neydi O, altın takılar içinde ulum
güneşte oturuyordu sanki,
bildirdi sana, ey düşünen dalan,
(aklımı karıştırdı mekân).
Bak: benim başlayan,
sen ama ağaçsın.

Kanatlarımı gerdim
ve bir garip genişledim:
Şimdi akıyor senin küçük evin
üzerinden koca giysimin.
Yine de böyle yalnızsın
hiç olmadığın kadar ve bakmıyorsun bana;
bu demektir: ben bir nefesim koruda,
sen aına ağaç.

Melekler hepsi öyle tedirgin,
bırakırlar birbirlerini:
hiç böyle olmadı arzu,
böyle belirsiz ve büyük.
Belki, bir şey olur yakında diye,
kavrarsın onu düşünde.
Selâm olsun, görüyor ruhum:
hazırsın sen ve olgunlaşıyorsun.
Büyük ve yüksek bir kapısın sen,
ve açılacaksın pek yakında.
En sevgili kulağı şarkımın, sen,
duyumsuyorum şimdi: sözümdür yiten
sende sanki bir ormanda.

İşte geldim ve tamamladım
sana binbir düş.
Tanrı baktı bana; kamaştırdı...

Sen ama ağaçsın.

KUTSAL ÜÇ HÜKÜMDAR SÖYLENCE

BİRVAKİTLER kıyısında çöllerin
açılınca Tanrı'nın eli
bir yemiş gibi, yazın çekirdeğinin
hani veren haberini,
o an bir tansık oldu: uzağında birbirinin
bilişip selâm verdi
üç hükümdar ve bir yıldız.

Üç hükümdar yollardan
ve bir yıldız her yerde,
yürüdüler (düşünsene!)
bir kral sağdan bir kral soldan
ıssız bir ahır yerine.

Neler getirmediler ki yanlarında
Beytullahım'deki ahıra!
Uzaktan çınladı her adım,
ve karayağız ata binen,
kadifede rahat oturdu.
Ve onun sağından giden,
o altın bir adamdı,
ve solundaki başladı birden
hoplaya zıplaya
ve tınlaya çınlaya
yuvarlak bir gümüş şeyden,
halkalara asılı sallana sallana giden,
masmavi tütmeye.

O zaman güldü yıldız her yerde
onlara bir tuhaf,
ve yekindi hemen ahırın önüne
ve Meryem'e söyledi bir lâf:

Bak getiriyorum gezginler
buraya birçok yaban elden.
Üç kral iktidar erbabı erkinler,
altın ve sarı yakut ağır yükten
ve karanlık ve ahraz ve dinsiz gibiler, –
sakın kendini fazlaca ürmekten.
Üçünün de evlerinde var
on iki kızları, oğulları yok,
dilekleri seninkini alalar
gökmavilerine güneş olarak
ve bir teselli tahtlarına koyacak.
Hemen sanma ama: salt
bir ışıltılı bey ve dinsizler şeyhi
olmaktır diye oğlunun kaderi.
Düşün, yol büyüktür.
Yürüyorlar uzun, benzerler çobana,
bu arada düşer ergin ülkeleri
Tanrı bilir kimin kucağına.
Ve burada, batı rüzgârı gibi,
öküz kulaklarına solurken onların,
belki de çoktan yoksul hepsi
ve sanki bir başsız gibi.

Onun için ısıt gülümsemenle
düşükleri karmaşayı,
ve çevir yüzünü
yukarı ve çocuğunu;
orda duruyor mavi sıralar halinde
neler bıraktıysa her biri sana:
Zümrütlerle yakutlar
ve firuze vadiler.

CERTOSA'DA⁽⁷⁾

Beyaz biraderlerden her biri
emanet ediyor kendini ekerek küçük bahçesine.
Her tarhda yazar, kimdir herkes.
Ve biri umar gizli kibirle,
girince mayıs
çılğınca açan çiçekler ona gösterse
bir resimle bastırılmış gücünü.

Ve elleri tutar, kalmamış sanki takat,
kahverengi başını, ağır özsulardan,
sabırsız karanlıktan akan,
ve libası, kıvrımlı, dolu ve yün kaban,
ayaklarına akar, sımsıkı sarkık
kolları yana, sağlam direkler gibi
düş görecektelleri taşıyan.

(7) Floransa yakınında manastır.

Hiçbir ayin ve hiçbir yakarı
çekmek istemez genç, yumru sesini,
hiçbir ileniden istemez ürkmesini:
o bir karaca değil.

O bir soylu at ve ağzı gemli şaha kalkar,
ve demden çit, bayır, engel akar
taşır onu uzaklara ve sağlam yollar,
taşımak ister onu salt eyersiz.

O ama oturur ve altında düşüncelerin
ezilir neredeyse geniş bilekler
öğle ağırdır fikri ve gittikçe ağırlaşır.

Akşam gelir, şefkatle dönen yoldaştır,
bir rüzgâr çıkar, yollar daha tenhalaşır,
ve toplaşır vadinin kuytusunda gölgeler.

Ve bir sandal gibi, halatta sallanan,
ölür bahçe belirsiz ve asılan
alaca karanlıkta rüzgâr sallar gibi.
Kim çözecek ipini?...

Birader gepegen açar
ve uzun mu uzun anası öleli.
Biliyor onu: derlerdi adına *La Stanca*;⁽⁸⁾
bir camdı o, çok ince ve berrak. Sundu eli
birine, içtikten sonra atıp kırdı
bir kupa gibi.

Böyledir baba.
Ve ekmeğini çıkarır
kızıl mermer ocaklarında usta olarak.
Ve her lohusa Pietrabanca'da⁽⁹⁾
korkar, geceleyin küfürlerle bakacak
diye pencereye gelip ve tehdit savuracak.

Oğlu, onu Donna Dolorosa'ya⁽¹⁰⁾
adamıştır korkunç çaresiz bir saatte,
dalar düşünmeye Certosa'nın kemerli avlusunda,
düşünür, kızılca kokulardan esrik gibi:
Çünkü ora çiçekleri hep kızıl açar.

(8) *La Stanca*: Yorgun Kadın.

(9) *Pietrabanca*: Beyaztaş.

(10) *Donna Dolorosa*: Acılı Kadın.

KIYAMET GÜNÜ BİR KEŞİŞİN SAYFALARINDAN

Onların hepsi bir banyodan çıkar gibi
kağsak mezarlarından çıkacaklar;
hepsinde yeniden görüşme inancı var,
ve korkunçtur inançları, acımasız.

Konuş sessizce, Tanrı! Kimisi sanır yoksa,
alemlerinin borazanı çağırıyor diye;
ve hiçbir derinlik derin değildir sesine:
kalkar o zaman bütün zamanlar taşlardan,
ve bütün yitenler çıkarlar ortaya
soluk kefenleri, kırılğan kemikleriyle
ve toprağın ağırlığından bükük.
Bu garip bir dönüş olacak
garip bir vatan toprağına;
seni hiç tanımayanlar bile bağırarak
ve senin ululuğunu bir hak bilecek:
ekmek ve şarap gibi.

Her şeyi gören, biliyorsun vahşi imgeyi,
karanlığımda yazdığım titreyerek.
Sayende geliyor her şey, sen kapısın çünkü, –
ve her şey vardı senin çehrende,
bizde yitmeden önce.
Sen biliyorsun büyük yargının resmini:

Bir sabahtır, ama öyle bir aydınlık ki,
onu senin olgun sevgin hiç yaratmadı,
bir çağıltı ki, senin çağrından çıkmadı,
bir titreyiş, tanrısal bir vazgeçiş değildi,
bir sallantı, senin denge içinde değil ki.
Bir hışırtıdır ve bir toparlanma
bütün çatlamış binalarda,
bir kendini harcama ve bir kendini savurma,
bir çiftleşme ve bir şaşkın bakışma,
ve bir dokunma bütün eski sevinçlere
ve dönüşü bütün hazların solgun.
Ve yaralar gibi yarık kiliseler üstünden
geçiyor kara kuşlar, hiç yaratmadığın,
çılgın sürüler halinde bir oraya bir buraya.

Böyle boğuşurlar işte uzun uzun dinlenenler,
ve sıvışırlar çıplak dişleriyle
ve artık kanamadıkları için, ürkünürler,
ve aranırlar göz çanaklarının gerindiği yerde
ölü gözyaşlarını soğuk parmaklar ile.
Ve yorgun düşerler. Birkaç dakika geçer
sabahları üstünden sükun eder akşamları.
Ciddileşirler ve başlar yalnızlıkları
ve hazırırlar yükselmeye fırtınayla,
çıkınca üstünde aşkının çakırkeyf şarabı
karakoyu damlaları senin öfkenin ortaya,
yakın olmak için vereceğin yargıya.
Ve başlar orda kocaman bağıştan sonra:
korkunç dev susku.

Oturuyorlar hepsi sanki kapalı kapılar önünde
onları baştan aşağı ülser gibi bir ışık içinde
pek çok parlak lekeyle bezenmiş gösteren.
Ve akşam yaşlı ve geç oluyor büyümekten.
Ve geceler dökölüyor sonra kocaman parçalarla
onların ellerine ve sırtlarına,
sendeleyerek aldıkları kara yükten.
Çok bekliyorlar. Sallanıyor omuzları
basınç altında karanlık bir deniz gibi,
oturuyorlar, dalmış düşüncelere gibi kafaları,
ve yine de bomboş içleri.
Ne diye dayanıyorlar alınlarına?
Beyinleri düşünüyor bir yerde
toprağın derininde, çökmüş, kırık:
bütün yaşlı yeryüzü düşünmekte muhteşem karışık,
ve kocaman ağaçları hışırıyor perde perde.

Her şeyi gören, anıyor musun bu soluk
ve ürkek resmi, onun bir benzeri yok
senin istencinin resimleri arasında?
Korkun yok mu bu dilsiz kent karşısında,
ki, kuru bir yaprak gibi sana asılmakta,
senin öfkenin imine yükselmek ister?
Oh, tut ispitlerini bütün günlerin ispitlerini,
erkenden varmasınlar bu sona, –
belki hâlâ sıyrabilirsin kendini
ikimizin de gördüğü o büyük susuştan.
Belki hâlâ kaldırabilirsin birini içimizden,
bu ürkünç dirilmenin yeniden
anlamını, özlemini ve ruhunu alan birini,
en derinine kadar hiddetlenen birini
yine de neşeyle bütün her şeyde yüzen,
kaygısız tüketicilerin güçleriyle
bütün tellerden çalan
ve sağsalım tanınmayan bir dalgıç olarak
bütün ölümlere dalan.

.....Yoksa, nasıl umuyorsun taşımayı bu günü,
bütün günlerin uzunluğundan daha da uzun,
susmasının korkunç şarkılarıyla
sonra melekler seni, sorular gibi bir sürü,
tüyler ürperten kanat vuruşlarıyla
çepçevre sardıklarında?
Bak, nasıl da titreyerek kanatlara asılılar.
ve sana yüz bin gözle yakınıyorlar,
ve sakın şarkılarının sesleri
birçok karışık geçişten cesaret
etmiyor duru tınılara yükselmeye.
Ve ihtiyarlar geniş sakallarıyla,
sana en iyi utkularda danışmanlık edenler,
salt sessiz başlarını sallıyorlarsa,
ve sana oğul besleyen kadınlar,
ve onun baştan çıkardıkları, havariler,
ve kendilerini ona veren bütün bakireler:
ışıklı akkayınları senin karanlık bahçelerinin, –
kim sana yardıma gelecek, onların hepsi susarsa?

Ve yalnız oğlun senin ayağa kalkacak
tahtının etrafında oturanlar arasından.
Gömülür mü o zaman sesin onun kalbine?
Seslenir mi yapayalnız acın o zaman:
Oğul!

Arar mısın o zaman yüz yüze gelmeyi
yargı gününü arayanla,
senin yargın ve senin tahtın:
Oğul!

İster misin, baba, o zaman varisinin,
sessizce refakatinde o bakirenin,
yeniden ölmeyi özleyenlerin
yanına inmesini?

Bu senin son krallık fermanın olurdu,
son lütfun ve de son nefretin.
Ama sonra her şey huzur bulurdu:
Gökler ve yargı ve de sen.
Bütün örtüleri dünya gizinin,
bunca zaman ardında peçenin,
dökülür bu tokayla.

Korkuyorum oysa....

Her yerde hazır ve nazır olan, bak, nasıl korkuyorum,
korkum, senin çoktan geçmiş olmandan.
Sen ilk defa
her şeye kadirliğinle
resmini bu renksiz
yargının görünce,
çaresiz ona yaklaşıncı, her yerde hazır ve nazır olan.
Kaçtın mı o zaman?
Nereye?
Daha fazla inanarak
kimse sana gelemes
benden başka,
ben ki sana
ödöl için
ihanet etmem bütün sofular gibi.
İsterim yalnızca, gizlenmiş olduğum için
ve senin gibi yorgun, daha da yorgun belki,
ve büyük yargıdan korkum
seninkine benzediğinden,
isterim sıkı sıkıya,
yüz yüze,
sana ilişmek;
biraz kuvvetle
büyük çarka karşı dururuz,
üstünden muazzam suların gittiği,
çağlayıp püskürerek –
çünkü: görürsün sen, dirilirlerse.
Böyledir inançları: ulu ve acımasız.

İSVEÇ KRALI ON İKİNCİ KARL UKRAYNA'DA AT SÜRÜYOR

*Söylencelerde krallar
akşam dağları gibidir. Göründükleri
herkesin gözlerini kamaştırırlar.
Bellerindeki kemerler
ve kaftanlarının ağır sarkan uçları
ülkelere ve yaşamlara değer.
Varsıl donatılmış elleriyle
yürür, ince ve çıplak, kılıç.*

*

BİR genç kralı kuzeyin
yenilmişti Ukrayna'da.
Bahar ve kadın saçı nefretinin
odağıydı ve arplar ve çalıp söyledikleri.
Kır bir ata biniyordu,
gözleri bakıyordu gri
ve hiçbir zaman ısıltı istemiyordu
bir kadının ayakları dibi.
Hiçbiri sarışın değildi bakışına,
hiçbiri bilmedi onu öpmeyi;
ve o öfkelendiği zaman,
koparırdı bir inci ayça
şahane güzel saçından.
Ve yasa tutulduğunda,
bir kızı tuttu kulluğunda
ve araştırdı, kimin yüzüğü parmağında
ve kime vermişti kendininkini –
ve: saldı peşine damadın da
öldüresiye yüz köpeği.

Ve terketti gri evini,
içinde hiç ses olmayan,
ve sürdü atı içine bir direni
ve savaştı tehlikeydi karşılayan,
bir tansık onu aşıncaya tâ ki:
düş görürcesine gitti eli
demir kemerden demir kemere
ama kılıç yoktu içinde;
uyanmıştı bakmaya:
güldü güzel dövüş ona,
inadının yüzüne.
At üstündeydi: kaçmıyordu gözünden
etrafındaki hiçbir hareket.
Konuştu gümüş üstünde halka halkaya,
ve her şeyde vardı ses,
ve sanki birçok çanın içinde asılıydı
her şeyin ruhu.

Ve rüzgâr da farklı büyüktü,
bayraklara atlayıp çarpıyordu,
bir pars gibi çevik, nefes üstü
ve borazan sesiyle başı döndü,
gülerek onunla boğuşuyordu.
Ve bazen dibe vururdu rüzgâr:
orda kanayan biri, – bir oğlan var,
yürüyüp vuruyordu kös;
onu bir aşağı bir yukarı atar
ve kalbi gibi onu da bekler mezar
ölü alayının önünde kös kös.

O zaman yumruldu dağ,
sanki değilmiş yeryüzü çok eski çağ
ve kuruluyordu ilk defa;
demir bazalt gibi duruyordu bir,
bir salınıyordu akşam ormanı gibi
geniş yükselen cismiyle
koskoca devinen yığın.
Buharlandı bungun karanlık,
kararan zaman değildi artık, –
ve her şey oldu bomboz,
ama hemen düştü bir odun katık,
ve yine oldu alev bir geniş varlık
ve debdebeyle tutuştu.
Hücuma geçtiler: yaban kılık
bir sürü fantastik vilayetler;
bütün demir sanki aniden gülen muştı:
gümüş ısıltılı bir prens der
akşamın meydan savaşı kıvılcım saçtı.
Bayraklar dalgalandı sevinçler gibi,
ve herkes krallara yaraşır
bir israf tavırlarında gösterdi, –
uzak alevlenen binalarda şimdi
yıldızlar yanıp çakışmaktadır...

Ve geceydi. Ve savaş çekildi usulca
çok yorgun bir deniz gibi geriye,
birçok yabancı ölüyü sahile vurunca,
ve bütün ölüler ağırdı diye.
Dikkatle yürüdü kır at
(büyük yumruklar direndi hoyrat)
yaban ölen adamlar tarafından,
ve bastı düz, kara otlar üzerine.
Otur an kır atın üzerinde,
nemli renkler üstünde gördü aşağıdan
pek çok gümüş parçalanmış gümüş.
Gördü demirin solduğunu, miğferlerin içtiğini
ve kılıçların durduğunu zırh dikişinde,
ölmekte olan ellerin gördü salladığını
bir lame kumaş parçasını...
Ve bunu görmedi.

Ve sürdü atı gürültüsü
ardı sıra meydan savaşının, yayılır sanki dürtüsü,
yanaklarıyla ateş örtüsü
ve gözleriyle âşıkların...

OĞUL

BENİM babam bir sürgün
kraldı deniz ötesinden.
Ona bir elçi geldi bir gün:
Bir parstı sırtında örtüsün,
ve ağırdı kılıcı kendisinden.

Benim babam her zaman
miğfersiz ve kakımsızdı;
oda karardı etrafından
her zamanki gibi fakirlik sızdı.
Titredi elleri
ve solgun ve boştular, –
resimsiz duvarlara ileri
baktı boş bakışlar.

Anne bahçede yürüyordu
ve beyaz dolanıyordu yeşillikte,
ve rüzgârı beklemek istiyordu
akşam kızılından önce gökte.
Düşledim, beni çağırır diye,
ama yalnız yürüdü, –
basamak kenarından dinlemeye
bıraktı beni nal sesinin sönmeye
başlamasını ve evin içini bürüdü: (yüzüm eve döndü)

Baba! Yabancı elçi...?
Ata binmiş gidiyor yine rüzgârda...
Ne istedi? O tanıdı seni
sarı saçından, evlâdım.
Baba! O ne biçim giyinmişti!
Nasıl akıyordu libası üstünden!
Bir döğülmüştü, bir döğülmüştü
omuzlar, böğür ve at demirden.
O çelikten bir sestî,
geceye benzer bir adamdı, –
ama yanında ufak
bir taç getirdi.
Her adımda ötüyordu çın çın
ağır mı ağır kılıcında,
ortasındaki inci
değerdi birçok yaşama.
Öfkeyle kavramaktan
bükülmüştü halkadan,
ikide bir düşmüştü yere:
o bir çocuk tacı, –
kralların yok ihtiyacı;
- tak onu saçım üstüne!
Arada bir taşımak isterim
geceleri, utançtan soluk beniz.
Ve sana, bana, demek isterim,
elçi nereden geldi.
Nedir orda değeri her şeyin,
taştan mı kurulmuştur şehir,
yoksa çadırlarda mı benim
gelmemi bekliyor insanlar.

Benim babam bir hakir
ve bilmedi hiç huzur nedir.
Dinledi beni fakir
dar alınla geceler boyu.
Saçımda duruyordu halka.
Ve konuştum yanı başında ve sakın,
uyanmaması için annemin, –
o da düşüncesindeydi aynı şeyin,
ne zaman ki, salt beyazlar içinde,
akşam ayinlerinden önce
yürüyünce koygun bahçeler arasında.

...Böyle oluyoruz düş kemancıları,
sessiz çıkarlar kapılardan,
bakınmak için, önce duadan,
bir komşu var mı onları dinleyen.
Onlar ki, herkes dağılınca,
ardından son akşam çanı çalınca,
şarkılar çalarlar, onların gerisi
(fısıkyeler ardında rüzgârda orman gibi)
karanlık keman kutusudur inleyen.
Çünkü artık yalnızca sesler iyidir,
suskunluklar onlara refakat edince,
tellerin konuşması ardında ince
seda kalınca, sanki kandan gibidir;
ve irkilik ve anlamsızdır zamanlar,
ardında kurum satanlar
sakin duran bir şeyler işlemiyorsa.

Sabır: dönüp duruyor sakın yelkovan,
ve verdiği muştı, şu olacak:
Biz fısıldayanlarız önce susandan,
biz çayırız, sonra kuru başlayacak;
içlerinde dolanır hâlâ karanlık vızıltı –
(çok ses onlar, yine de bir koro değil)
ve hazırlarlar suskun karaltı
derin kutsal korulara delil...

ÇARLAR

Bir şiir dizisi (1899 ve 1906)

I

O günlerdeydi bu, dağlar inmişti:
Ağaçlar serpildi, henüz evcil değildi,
ve çağıldayıp seti aştı ırmak.
İki yabancı hacı seslendi bir ismi,
Ve uzun aksağından uyanmış idi
İlyâ, Muromlu dev bak.

Yaşlı ana baba topluyordu tarlada
taşları ve yaban otları;
o an geldi oğul, pek büyük, uyandı da
ve evlekleri sabanın pervasına zorladı.
Kaldırdı tomrukları, kavgacılar gibi duran,
ve güldü sallanan yüke,
ve ürkütülmüş kara yılanlar gibi kıvrılan
kökler haberdardı yalnızca karanlıktan,
düştüler ışığın geniş eline.

Seher çiyinde güçlendi lagar at,
uyuyordu damarlarında güç ve soyluluk,
yekindi binicisinin ağırlığı altında rahat,
kişnemesiydi derin bir sese taalluk, –
ve ikisi de duydu, bilinmeyen fakat
nasıl da çağırıyordu tehlikelere çabuk.

Ve sürmek, sürmek... belki bin sene.
Kim sayar zamanı, isteyince bir kişi.
(Belki o bin yıl da sakın bekledi.)
gerçek olan tansığa benzer de:
dünyayı keyfi ölçülerle ölçer;
Bin yıllar pek gençtir onun için.

Uzağa gidecektir, uzun süre bekleyenler
kendi alacakaranlıklarında derin.

HENÜZ tehdidi sürdürüyor büyük kuşlar köşe bucak,
ve ejderhalar yalım saçıp saklıyor her yerde
ormanların mucizesiyle uçurumları derinlerde;
ve oğlanlar boy atıyorlar ve adamlar kutsanacak
ancak döğüş için bülbülle,

o taze meşe ağaçlarının uçlarında
konuyor binbir çeşit bir hayvan gibi,
ve akşamüstü doluyor benzersiz bir çığlıkla,
bir en-sonuna-kadar-erişmek çığışıyla,
ve çıkıyor gece boyu durmadan onun sesi;

bahar gecesi, her şeyden daha korkunç
ve daha ağırdı ve daha irkilik var olması:
çepeçevre yok bir baskına dair en ufak bulunç
ve yine de her şeyin geçişle dolması,
yüzüstü kapanıp liğme liğme kendini vermek,
ve işte etrafı saran o şeyi bir de
çağırarak, bütün bedenle titreyerek
ve bir gemi gibi batarak onun içinde.

Bunlar aşırı güçlülerdi, orada kaldılar,
bu dev tarafından harab olmadılar,
volkan gibi gırtlaklardan püsküren;
onlar devam etti ve yaşlanıp süren
kavradılar nisanların irkiltilerini
ve tuttular çok kişi sakın ellerini
ve götürdüler onları korku ve mihnetlerin
içinden daha neşeli ve esen günlere
ve sur çektiler kent kurucuların çevresine,
ki onlar oturdu her şeye üstün ve vâkîf.

Ve nihayet geldiler ilk caddelere vasıf
mağaralardan ve menfur tuzaklardan
hayvanlar, ki amansız sanılan.
Çıktılar sessizce ölçüzlüklerinden zayıf
(utanmış ve yaşlanmış güç diye anılan)
ve uysalca uzandılar önünde yaşlıların.

III

ONUN hizmetkârları durmadan besler
o vahşi söylentilerden bir sürtüyü,
ki onlar hâlâ O, hâlâ O hepsi birer birer.

Kaçar gözdeleri onun önünden gider.

Ve kadınları fısıldaşır ve kurarlar
birlik. Ve o dinler onları tâ içerde
odalarında hizmetçileriyle birlikte,
ürkek bakınıp, zehirlerden söz açarlar.

Bütün duvarlar boş dolaplardan ve raflardan,
katiller sinmiş bakıyor damlardan
ve keşişleri oynuyorlar pek becerikli.

Ve onun yok bir bakıştan başka bir şeyi
arada sırada; dönenen merdivenlerde sessiz
adımından başka hiçbir şeysiz;
demirden başka değneğin ucunda.

Miskin çile gömleğinden başka sırtında
(arasından fayansların gelen soğuk
tırmanır yukarı sanki ona cırnak geçirerek)
hiçbir şey seslenecek cüreti yok,
bütün bunlardan korku dışında boğuk,
gündelik korkudan başka herkesi görerek,
kovalar onu arasından bu kovalanan
suratların, karanlık aranmayan
belki suçlu eller boyunca.

Bazen yakalar birini giderken bunca
bir hamleyle abanın kıvrımından,
ve asılıp çeker onu öfkeyle beriye;
ama bilmez artık pencerede:
kimdir yakalayan? Kim yakalanan?
Ben kimim ve kimdir o diye?

Saatidir şimdi, hükümranlılık kendini mağrur parlaklığının sayısız aynasında seyreder.

Sarı soluk çar, soyunun son üyesi bir er,
önünde eğlence olan tahtta düşler,
ve mahcup tepesi hafiften titrer durur
ve de eli, ki erguvan dayangaçlarda
belirsiz bir özlemin dalgalarında
şaşkın belirsizliğe kaçır gider.

Ve suskunluğu etrafında asılzadeler eğilir
parlak zırhları ve pars kürkleri içinde,
sanki pek çok yabancı hükümdar tehdididir,
sessiz sabırsızlıkla onu çevirmekte.
Dalga dalga vurur derin saygıları salonun derinine.

Ve anmaktadırlar başka bir çarı,
onun sık sık çılgın konuşmaları
onların alınlarını çalardı taşlara.
Ve daha düşünürler: *çar* onlara
bırakmazdı kurulunca tahta bir yer,

O her şeyin karanlık ölçüsü dara,
ve bilemezdi artık asılzadeler,
kırmızı diye oturduğu koltuk, genişler
ağır kaftanı ve altın rengi yayılır.

Ve daha düşünürler: uyuyakalır
Kayser kaftanı omuzlarında bu oğlanın.
Bütün salonda ısıldaklar ısıldasa da,
soluktur inciler, yedi sıra halinde,
beyaz çocuklar gibi diz çöken boynunda,
ve yakutlar yen uçlarında,
bir zamanlar kupaydılar, şarapla berrak,
cüruf gibi kapkara –

Ve düşünceleri kabarır.

Benzi soluk Kaysere saldırırlar şiddetle,
başı üstünde taç hep daha sessizce
ve istenç ona hep daha yabancı olur;
gülümser. Sınar övücüler onu yüksek sesle,
yaklaşır eğilmeleri, pohpohlarlar kısık nefesle. –
ve şakırdayan bir kılıç namlusudur.

SARI beniz çar kılıçtan ölmeyecek,
dokunulmaz kılıyor onu yaban özlem;
görkemli ülkeleri miras edinecek,
ince ruhunu hasta eden.

Daha şimdiden, giderek bir penceresine Kremlin'in,
görüyor bir Moskova, daha beyaz, daha engin,
sonunda tamamlanmış gecesine işlenen;
tıpkı baharın ilk etkisi gibi,
sokaklarda kayınların kokusu
sarsılınca sabahın çan seslerinden.

Büyük çanlar, azametli vurur,
onun atalarıdır, o ilk çarlar
daha ortalıkta yokken Tatarlar
söylence, serüven ve tehlikelerden,
öfke ve tevazudan çekinerek kurucudur.

Ve birden kavrar, kimdi onlar,
ve karanlık anlamlarıyla sıkça
onun kendi derinlerine dalmalarını
ve onu, soyluların en durgununu,
işlerinde büyük ve mutakit kullandıklarını
başlangıcından çok önceleri daha.

Ve bir gön lborcu bastırır onu,
böylesine savurganca onu harcadıkları için
her şeylerin susuzluğuna ve hevesine.
Gücü oldu onların coşkun nefesine,
altın zemin oldu, önünde altın yaşamı sevinçlerin
gizem dolu kararır gibi olduğu.

Onların bütün yapıtlarında görür *kendini*,
gümüş işleme gibi s ste bezekte,
ve yoktur bir eylem eylemlerinde,
olmayan onun da sakin devletlerinde,
orada soldu kızılı her hareketin.

HÂLÂ bakıyor gümüş tepsilerde
derin kadın gözleri gibi yakutlar,
altın sürgünler sarmaşıyor incecik hayvanlar gibi,
kösnüllüklerinin ışıltısında eşleşmekte,
ve munis inciler bekliyor gölgesinde
yaban cisimlerin, bir pırıltı gelsin
bulsun diye yüzlerini ve yitirsin.
Ve bu kaftan, parlayan taç ve ülke,
ve bir devini yürüyor köşeden köşeye,
rüzgârda tohum ve vadide bir nehir gibi,
böyle parlıyor değişerek duvar çerçeve.

Onun güneşinde kararıyor üç söve:
büyüğü sunuyor ana çehresine yer,
sağda ve solda kalkıyor badem gibi ince
bir kız eli gümüş etekten.
İki el de, garip biçimde sakın ve kahverenk,
müjdeliyor, o şahane ikonada
oturuyor anasultan sanki manastırda,
tatlı tatlı akacak o oğuldan
o bilinen damladan, içinde bulutsuz
hiç umulmayan gökler mavilenerek.

Eller bunun habercisi hâlâ;
çehre bir kapı gibi ama
ılık tan sökümlerinde doğmuş,
orada keremli yanaklardan gülümseyiş
onun ışııyla oraya buraya sapıp, yitti.
O zaman Çar temenna eder ve konuşur:

Hissetmedin mi, senin nice içine girdiğimizi
şu duygu, korku ve istemle:
bekliyoruz sevgili çehreni,
bizim için geçmiş; nereye geçmiş ki?:

Ulu azizler için geçmek olmaz ki.

Sarsıldı derinden katı kaftanı içinde,
parlayıp duruyordu. Bilmiyordu, nice
uzaktı her şeyden, ve kutsamalarına
ne denli mutlu yakın yalnızlığında.

Hâlâ düşünür de düşünür solgun hükümdar.
Ve yüzü, altında hastalıklı saçının
çoktandır derin ve sanki uzaklaşmakta,
yitti, o altın söve içindeki gibi,
büyük altın cübbesinde.

(Onların çehresine rastlamak için.)

İki altın kaftan hafiften ışıldadı salonda
ve lâmbaların parlaklığında ortaya çıktılar.

ŞARKICI BİR HÜKÜMDAR ÇOCUĞU ÖNÜNDE ŞARKI SÖYLÜYOR

Paula Becker-Modersohn Anısına

EY soluk yüzlü çocuk, her akşam dursun
şarkıcı karanlık senin şeylerin yanında
ve kanda çınlayan söylenceler sana,
sesini köprü edip getirsin
ve bir harpa, onun ellerini doldursun.

Zaman ötesi değil, sana anlattığı,
kalkmıştır duvar dokularından sanki;
böyle görüntüler hiç görülmemiştir ki, –
ve hayattır onda hiç olmamış olanın ismi.
Ve bugün de işte seçtiği şarkı:

Ey sarışın çocuk beylerden ve kadınlardan,
ki yalnız beklediler beyaz salonda, –
hemen hepsi, seni öldürmeye, korkulardan,
bir zamanlar resimlerden sana bakmak için:
ciddi kaşlarla gözlerine,
ellerine, aydınlık ve ince.

Onlardan senin inci ve firuzelerin var,
bu kadınlardan, resimlerde duran
durur gibi sanki akşam çayırırlarında, –
onlardan senin inci ve firuzelerin var
ve yüzüklerin karartılmış düsturlar
ve ipekler, soluk kokular yayan.

Onların kuşaklarındaki taşları takıyorsun
yüksek pencereye saatlerin parlaklığına,
ve lâtif gelin giysilerinin ipeğiyle
ciltlenmiş senin küçük kitapların,
ve içerde, ülkelere hükümran,
kocaman yazılmış ve zengin, yumru
harflerle adını yazılmış buldun.

Ver her şey, sanki artık olup bitmiş,

Onlar, sanki sen bir daha gelmeyecekmişsin gibi,
bütün kupalara dudaklarını koydular,
duygularını bütün sevinçlere sürdüler
ve hiçbir acıyı acımasız seyretmediler;
öyle ki, şimdi
durup utanasın.

...Ey solgun çocuk, seninki de bir yaşam, –
şarkıcı, söylemeye geliyor sana var olduğunu.
Ve bir koruluk düşünden daha fazla olduğunu,
gün ışığı kutsallığından daha fazla olduğunu,
kimi gri günün unuttuğu.
Senin yaşamın öyle tanımsız senin,
birçoklarınca aşırı yüklendiği için.

Duyumsuyor musun, geçmişler
nasıl hafifliyor, sen bir süre yaşayınca,
nasıl da seni tansıklara hazır ederler,
her duygu imgelerle sana refakat eder, –
ve bütün zamanlar yalnızca bir im görünürler
bir tavır için, sen artık onu takınınca. –

Bu anlamıdır, bir zamanlar olan her şeyin,
onun bütün ağırlığıyla kalmadığının,
kendi özümüze döneceğinin,
içimizde örgün, harikulade ve derin:

Öyleydi bu kadınlar fildişinden,
birçok gülden kızılca ışıyan,
öyle karardı kral simaları yorgunluktan,
öyle soluk prens dudakları taşlaşmış gibisinden
ve kıpırtısız yetimlerden ve ağlayanlardan,
öyle andırdı oğlanların sesi kemanları
ve öldüler kadınların ağır saçları için;
böylece gitti bakireler Meryem'e hizmete,
dünya karmakarıştıktı onlara.

Böyle ses verdi udlar daha fazla ve mandolinler,
bilinmeyen biri daha büyük dokundu onlara, –
sıcak kadifeye yürüdü hançerlerin kesin yüzü, –
yazgılar kuruldu mutluluk ve imandan,
vedalar hıçkırdı akşam çardaklarında, –
ve yüz siyah demir hotoz üzerinde
sallandı meydan savaşı bir gemi gibi.

Böylece kentler yavaştan büyüdü ve çöktü
kendi içine yeniden denizin dalgaları gibi,
böyle daldı yüksek ödüllü hedeflere
demir ciritin hızlı kuş gücü,
böyle süslendi çocuklar bahçe oyunlarına, –
ve böyle meydana geldi önemsiz ve ağır olan,
yalnız, bu günlük yaşantı için
sana bin çeşit mesel vermeye,
onlarla müthiş büyüyebilesin.

Geçmişler dikilmiş içine,
bahçeler gibi, yükselmek için senden.

Ey solgun çocuk, şarkıcıyı zenginleştiriyorsun
şarkıyla söylenebilen yazgınla:
böyle yansıyor sayısız ışıkla
büyük bir bahçe şenliği suyunda şaşkın havuzun.
Karanlık şairde tekrarlanıyor sakın
her bir şey: bir yıldız, bir ev, bir orman.
Ve kutlamak istediği birçok şey,
sarıyor dokunaklı görüntünü etrafından.

COLONNA HANESİNDEN KİŞİLER

SİZ yabancı adamlar, şimdi öyle sakın resimlerdesiniz, ne iyi ata binerdiniz ve sabırsız giderdiniz evin içinde; güzel bir köpek gibi, aynı tavır içinde dinleniyor şimdi elleriniz yanınızda.

Yüzleriniz öyle dolu ki bakmaktan, dünya çünkü sizin için resim resimdi; silahlardan, bayrak, yemiş ve kadınlardan fışkırıyor size bu büyük güven ondan, her şey *var* diye ve her şey *geçerli*.

Ama o zamanlar, siz henüz pek genç iken, büyük savaşları vuruşmak için, pek genç, Papalık erguvan kaftanını taşımak için, her defasında mutlu değilken ata binip avlanmak için, genç delikanlı günlerinden o eskinin bir anınız yok mu hiç?

Bilmiyor musunuz, ne oldu o zaman?

O zaman sunakta doğuran
Meryem'in resmi vardı,
tenha yan sahinde.
Sizi sardı
bir çiçek sürgünü;
bir düşünö,
fıskıyenin yalnız
dışarda bahçede ay ışığında
sularını püskürttüğü,
bir dünya gibiydi.

Pencere yerlere dek açılıyordu bir kapı gibi;
ve bir park vardı çimenler ve yollarla:
garipsi yakın, yine de sapa,
garipsi aydınlık, yine de sanki gizli,
ve çeşmelerin çağıltısı benziyordu yağmura,
ve sabah çıkmayacakmış gibiydi
bu uzun gecenin karşısına,
bütün yıldızlarla duran.

O zaman büyüyordu size, oğlanlar, sıcak olan
el. (Siz ama bilmiyordunuz bunu.)
O zaman genişliyordu yüzünüz.

İKİNCİ KİTAP
İKİNCİ BÖLÜM

YİTİK GÜNLERDEN FRAGMANLAR

...Kuşlar gibi, yürümeye alışmış
ve gittikçe ağırlaşan, düşüşte gibi:
yeryüzü emiyor uzun cırnaklarından
cesur hatıraları bütün
büyük şeylerden, yükseklerle çıkmış,
ve onları neredeyse yapraklara döndürüyor, iyice
yerde duran, -
hiç yukarıya büyümeden, toprağa sürünen,
kara keseklerde cansız ışıklı
ve yumuşak ve ıslak batan ve çürüyen, -
çılgın çocuklar gibi, - bir sima gibi
bir tabutta, - neşeli eller gibi, ki
kararsızdırlar, çünkü dolu kupada
yakın olmayan şeyler yansır, -
imdat çılgınlıkları gibi, akşam rüzgârında
birçok karanlık kocaman çanlara rastlayan, -
oda çiçekleri gibi, günlerden beri kuru,
sokaklar gibi, adı kötüye çıkmış, - zülüfler gibi,
içinde ziynet taşlarının kör olduğu, -
nisanda sabahlar gibi
hastanenin sayısız penceresi önünde:

hastalar sokuluyor salonun ucundan
ve bakıyorlar: erken bir ışığın lûtfundan
bütün sokaklar ilkbaharsal ve geniş;
onlar yalnızca görüyorlar aydınlık ihtişamı,
evleri genç ve güleç yapan,
ve bilmiyorlar, bütün gece çoktan
bir fırtına göklerin giysilerini yırtmakta,
bir sel fırtınası, dünyanın buzlandığı yerde,
bir fırtına, şimdi sokaklarda uğulduyan
ve bütün yükü her şeylerden
ve onların omuzlarından alıp götüren, –
dışarda bir şeyin muazzam ve öfke,
dışardan şiddetin geçtiğini, bir yumruk,
hastaların her birini boğazlayacağını
inandıkları bu parlaklığın orta yerinde. –
.....Uzun geceler gibi sararmış çardaklarda,
çoktan parçalanmışlar her taraftan
ve çok açık, çok sevilen ikinci
bir kişiyle içinde birlikte ağlamak için, –
taşlara basa basa gelen çıplak kızlar gibi,
bir kayın korusunda esrikler gibi, –
belli bir şey ifade etmeyen sözler gibi,
yine de giden, kulağa giren, sonra
beyne ve gizlice sinir merdiveninde
zıplaya zıplaya bütün basamakları deneyen, –

cinslerine ilenen ihtiyarlar gibi
ve sonra ölüp giden, o zaman kimse
gideremez hükmedilmiş acıyı,
suni üretilen katmerli güller gibi
hava1arın yalan söylediği mavi serada,
ve sonra cüretten büyük bir kavis halinde,
dışarıya dağılmış karlara yayılmış, -
dönemeyen yeryüzü gibi,
pek çok ölü duygusunu ağırlaştırdığı için,
vurarak öldürölmüş toprağa iğreti gömölmüş bir adam gibi,
elleri köklere karşı koyan, -
uzun, narin, kırmızı
yaz ortası çiçekleri gibi, kendine gelmeden
çayırların en sevdiği rüzgârda aniden ölen,
kökleri dipte firuzelerine
bir ö1ünün küpelerindeki
çarptığı için....

Ve kimi günlerin saatleri şöyleydi.
Sanki biri bir yerlerde benim suretimi çıkarıyordu,
iğnelerle yavaş yavaş eziyet etmek için.
Onun oyunlarının her iğnesini duydum,
ve sanki bir yağmur üzerime inmiş gibi oldu,
bütün şeyleri dönüştüren.

SESLER

DOKUZ SAYFA İLE BİR BAŞSAYFA

Başsayfa

ZENGİNLER ve mutlular iyi sustular,
kim olduklarını kimse bilmek istemiyor.
Ama muhtaçlar görünmek zorundalar,
söylemek zorundalar: gözüm görmüyor
ya da: kör olmak üzereyim
ya da: dünyada iyi değil halim
ya da: hasta bir çocuğum var
ya da: işte bir araya getirildim...

Ve belki, bunun hiç yetmediği.

Ve herkes ayrıca, eşyalar gibi,
onların önünden geçtiği için, şarkı söylemek zorundalar.

Ve orada iyi nağmeler işitilir daha.

Elbette gariptir şu insanlar, yeğlerler
hadımları dinlemeyi oğlan korolarında.

Ama Tanrı kendi gelip uzun kalır
onu *bu* kesilenler rahatsız ettiği zaman.

BEN dolanırım her zaman kapı kapı,
sırılsıklam ve yanık;
birdenbire dayarım sağ kulağımı
sağ elime açık.
O zaman sesim gelir bana
sanki değilmiş gibi hiç tanıdık.

Sonra bilmem kimdir orda bağırın,
ben miyim, yoksa başka biri mi.
Benim, bir ufak sadaka diye çağırın.
Şairlerin daha fazladır istedikleri.

Ve en sonunda bir de yüzümü
kapatırım iki gözümle;
avcumda sonra ağırlığıyla görünümü
nerdeyse dinlenir gibi huzur içinde.
Sanmasınlar diye yok olduğunu,
başımı koyduğum yerde.

Körün Şarkısı

BEN körüm, siz dışardakiler, bu bir bela,
bir gönülsüzlük, bir aykırılık,
her gün ağır bir şey.

Elimi koyuyorum kadının koluna,
hüzünlü elimi onun hüzünlü hüznüne,
ve o götürüyor beni durmadan boşlukta.

Siz kımıldıyor ve oynatıyorsunuz ve sanıyorsunuz
başka türlü ses verdiğiniz taşı taş üstünde olmaktan,
ama yanıyorsunuz: yalnız ben
yaşıyor ve acı çekiyor ve gürültü ediyorum.

İçimde sonsuz bir çılgılık
ve bilmiyorum, bağırın
kalbim mi yoksa bağırsaklarım mı.

Biliyor musunuz bu şarkıları? Siz onları söylemiyorsunuz
tam da aynı makamda değil.

Size her sabah yeni ışık geliyor
sımsıcak açık konutunuza.

Ve bir duygunuz var yüzden yüze
ve bu saptırıyor gözünü sakınmaya.

BENİM içimde değildi. Gidip geliyordu.
Onu tutmak istedim. O zaman şarap tuttu.
(Bilmiyorum artık, neydi o algın.)
Şunu bunu sundu sonra bana,
kendimi salt terkedene dek ona.
Ben çılgın.

Şimdi onun oyunundayım ve o savuruyor
beni aşağılayıp etrafa ve daha bugün harcıyor
beni bu mahluka, ölüme,
beni, kirli iskambili, kazanacak olursa,
o zaman kaşır benimle kendi boz yarasını
ve fırlatıp atar beni kubura.

HAYDİ bir an daha.
Tekrar tekrar ipimi durma
kesseler.
Nasıl da hazırdım geçenlerde
ve biraz sonsuzluk vardı bir de
bağırsaklarımda.

Uzatın bana kaşığı,
bu yaşam kaşığını.
Yok istemem ve istemiyorum artık,
bırakın beni teslim edeyim kendimi.

Biliyorum yaşam gevrek ve iyi
ve dünya dolu bir tencere,
ama kan değil bana ne ki,
biniyor benim tepeme.

Başkalarını besliyor, beni hasta ediyor;
anlayın, onu hor görmeyi.
En az bin yıl boyunca
ihtiyacım var perhize.

BAŞTA iyi davrandı yaşam bana.
Beni sıcak tuttu, cesaret verdi canıma.
Bunu bütün gençlere yaptığını oysa,
nasıl bilebilirdim o zaman.
Bilmiyordum, yaşam neydi –,
birdenbire sadece yılı yıla ekledi.
Artık iyi değil, artık yeni değil, artık harika değildi,
sanki kopmuş gibi ortadan.

Bu ne O'nun suçuydu, ne benim;
sabırdan başka şeyimiz yoktu ikimizin,
ama ölüm öyle değildi.
Gelişini görüyordum (nasıl da kötü geliyordu),
ve seyrediyordum onu, alıp alıp gidiyordu:
ama aldığı benimki değildi.

Neydi oysa benimki; benim, benim olan?
Kendi sefaletim bile bana kalan
yalnızca yazgıdan ödünç değil miydi?
Yazgı istemiyor yalnız mutluluğu,
eziyet ve yas çığırışını da geri istiyordu
ve satın alıyor enkazı eski.

Yazgı geldi ve sahip oldu bir hiçe
yüzümdeki bütün ifadelere
yürüyüş biçimim dahil.
Bu her günlük bir haraç mezattı
ve içim boşalınca, beni attı
ve beni açıkta bıraktı.

BENİ engellemiyorlar. Kendi halime bırakıyorlar.
Bişey olmaz diyorlar.

Ne iyi.

Bişey olmaz. Her şey gelip dönüyor
hiç durmadan etrafında Ruhülkudüs'ün,
etrafında o kuşkusuz ruhun (sen bilirsin) –,
ne iyi.

Yok gerçekten düşünmemeli vardır diye
bu işte herhangi bir tehlike.

İşte kuşkusuz kan ki.

Kan en ağır olan. Kan ağır.

Bazen sanıyorum, yapamayacağım artık –.

(Ne iyi.)

Yaşam nasıl da garip davranıyor,
iç içe geçip, yüzerek dağılıyor:
dostane, biraz da belirsiz oluyor.
Ne iyi.

BEN hiç kimseyim ve hiç kimse kalacağım.
Şimdi varolmak için de çok ufağım;
ama ilerde de.

Analar babalar
bana merhamet edin.

Gerçi değmez bakım için emek vermeğe:
nasıl olsa biçileceğim.
Bana kimsenin ihtiyacı olmaz: şimdi çok erken
ve yarın çok geç.

Benim yalnızca bu giysim var,
epriyip soluyor,
ama ebedi dayanıyor
belki Tanrı karşısına çıkıncaya kadar.

Benim yalnız işte bir tutam saçım var
(hep aynı kaldı),
birinin en sevdiğiydi bir zamanlar.

Artık hiçbir şeye sevgisi kalmadı.

BENİM ruhum belki düz ve iyi;
ama kalbim, kıvrılmış kanım,
bana acı veren her şeyi,
taşıyamaz dik durarak.
Yok bir bahçesi, yok döşegi de,
asılı durur keskin iskeletimde
dehşet içinde kanat çırparak.

Ellerimden de bir şey olmaz artık.
Nasıl da dumura uğramışlar: bir bak:
yapışkan sıçırıyorlar, ıslak ve ağır aksak,
küçük karakurbağalar gibi yağmurdan sonra.
Ve bendeki diğer parça
eprimiş ve eski ve çepel;
neden çekinir Tanrı, çöpe
bütün bunları atmaya.

Yoksa öfkeleniyor mu bana suratım yüzünden
somurtkan ağızla?
Oysa ne çok hazırды, kendiliğinden
tam aydınlık ve duru olmaya aslında;
ama hiçbir şey ona bu denli yaklaşımadı
başka büyük köpeklerden.
Ve köpeklerin yok bu özelliği.

BAK, her şeyin terkettiği biriyim ben.
Kentte kimsenin haberi yok benden,
cüzam sardı beni.

Ve vuruyorum külüstür aletimi,
çalıyorum acıklı halimi
kulaklarına herkesin
önümden yakın geçen.

Ve bunu takur tukur işitenler, önceden
bakmaz buraya, ve burda olanlar neden
bilmek istemiyorlar.

Takırtımın sesi yettiği kadar
yuvadayım ben; ama ne var
yaparsın belki takırtımı gürültülü,
kimse kaçamaz benden bir türlü,
şimdi yakınımnda bile kaçınanlar.
Çok uzun gidebilirim o zaman
ne bir kız, kadın ya da adam
ya da bir çocuk görmeden.

Hayvanları ürkütmek istemem.

'Sesler' şiir dizisinin sonu.

FISKİYELER ÜZERİNE

BİRDEN fısıkiyeler hakkında çok bilgim var,
akıl almaz ağaçlar hakkında camdan.
Konuşabilirim kendi gözyaşlarım kadar,
beni etkilemiş gibi çok büyük rüyalar,
bir kez oyalanıp unuttuklarım sonradan.

Unuttum mu ki, göklerin el uzattığını
birçok şeye ve izdihama?
Görmedim mi her zaman benzersiz ululuğunu
eski parkların yükselişinde, beklenti dolu
sakin akşamların öncesinde, – solduğunu
yabancı kızlardan gelen şarkıların,
nağmelerden taşıp gelen
ve gerçekleşen ve sanki hemen
açılan havuzlarda yansımak zorunda olduğunu?

Anımsamalıyım bütün her şeyi,
fıskiyeler ve ben neler yaşadık, –
o zaman duyarım düşüşün yükünü,
orada suları yine gördüm artık:
Ve aşağıya yönelen dalları biliyorum,
hiçbir yalımla yanmayan sesler işitiyorum,
yalnızca kıyıları biteviye bir yorum
git gel tekrarlayan havuzları,
akşam göklerini, kömür karası
batı ormanlarından salt yabancılaşmış çıkan
değişik kubbe kuran, koyulaşıp anlaşılan
bu dünya bildikleri dünya değilmiş gibi yaparak...

Unuttum mu, yıldızdan yıldıza taşlaşarak
kapandığını komşu dünyalara karşı?
Dünyaları artık yalnızca ağlamaktan kızarak
uzayda birbirine baktığını? - Belki biz *yukarı*,
dokunduk göklerine başka yaratıkların,
akşamları başlarını bize kaldıran. Belki onların
şairleri bizi övüyordur. Belki çoğu bize
doğru yakarıyor. Belki hedefiyiz bile
bize hiç ulaşmayan yabancı ilenilerin,
bir Tanrı'nın komşusu, bizim katımızda
saydıkları, yalnızlıktan ağladıklarında,
ona inandıkları ve onu yitirdikleri,
ve onun sureti, bir ışığı gibi
arayan lâmbalarının, geçici ve uçucu,
dağınık suratlarımızdan geçerken...

OKUYAN

Çok uzun okuyordum. Bu ikindide,
şakırdayan yağmurla pencerede.

Dışardaki rüzgâra kulağım artık sağırdı:
kitabım ağırdı.

Yapraklarına bakıyordum simalara bakar gibi,
koyulaşıyorlardı düşüncelere dalmaktan,
ve okumamın etrafında yığılıyordu zaman. –

Birdenbire sayfaların üstü işlendi,
ve geriye kaygılı söz karmaşasından
yazılı kaldı: Akşam, akşam... her yerleri.

Henüz bakmıyorum dışarıya, ve yine de parçalanıyor
uzun satırlar, ve yuvarlanıyor sözler
iplerinden kopup, istedikleri yere...

O zaman biliyorum: üstünde

Gökler geniş bolluk dolu parlak bahçelerin;
güneş bir kez daha çıkıp gele. –

Ve şimdi yaz gecesi oluyor, göz alabildiğine;
az sayıda kümeye duruyor dağınık olan,
karanlık, uzun yollarda, yürüyor insanlar,
ve tuhaf uzaklıkta, sanki daha bir anlamı var,
işitiliyor orda burda biraz hareketlenen.

Ve Şimdi gözlerimi kitaptan kaldırınca,
hiçbir Şey yabancı gelmeyecek ve her Şey büyüyecek.
Orda dışarda olan, burda içerde yaŐadığım anca,
ve burada ve orada her Şey sınır bilmeyecek;
yalnız kendimi buna daha fazla katınca,
bakıŐlarım Şeylere uyduğu zaman
ve ađırbaŐlı sadeliğine yığınların, –
o zaman aÇar kendini yeryüzü.
Sanki kapsar bütün gökyüzünü:
ilk yıldız son ev gibidir.

BAKAN

AĞAÇLARA bakıp fırtınaları görüyorum,
ılımanlaşmış günlerden
korkulu pencerelerime vuran,
ve uzaklar bir şeyler söylüyor,
onları arkadaşsız kaldıramıyor,
kızkardeşsiz sevemiyorum.

Bir fırtına geçiyor, bir değiştirici,
ormandan geçiyor ve zamandan,
ve her şeyin yaşı yok sanki:
doğa manzarası, Zebur'da bir ayet gibi,
ciddidir ve şiddettir ve sonsuzdan.

Nasıl da ufak, boğuştuğumuz şey,
bizimle boğuşan, nasıl da büyük;
bıraksak kendimizi, daha benzer şeylere,
şöyle büyük fırtınanın eline, –
oluruz o zaman uzak ve isimsiz.

Yendiğimiz, ufak olandır,
ve başarı bile bizi ufak kılar.
Sonsuz olan ve olağanüstü
istemez tarafımızdan eğilmeyi.
Bu Eski Ahit güreşçilerine
görünen melektir:
hasımlarının kıkırdakları
döğüşte madensi gerilmezse,
parmaklarının ucunda hisseder
derin melodilerin telleri gibi.

Kimin üstesinden gelmişse bu melek,
ki onca çok döğüşten kaçınmıştır,
o artık dik ve dürüst
ve büyük çıkacaktır, o biçim verince,
kendine ilişen sert elden.
Onun gelişmesi: derin yenilen
olmaktır hep daha büyük tarafından.

BİR FIRTINA GECESİNDEN

BİR KAPAKLA YEDİ YAPRAK

Kapak

GECE, artan fırtınadan devingen,
nasıl da genişliyor birdenbire –,
sanki katlı duracak o gelmeden
zamanın hasis kıvrımlarında.
Yıldızların direndiği yerde sona ermiyor
ve başlamıyor ormanın ortasında
ve benim çehremde
ve başlamıyor senin cisminle.
Lâmbaların dili dolaşüyor ve bilmiyor:
yalan mı diyoruz ışığı?
Gece tek gerçek mi
binlerce yıldan beri...

BÖYLE gecelerde sokaklarda rastlayabilirsin
gelecektekilere, uçuk beniz, narin
yüzlere, seni tanımazlar
ve bırakırlar sessiz geçip gidesin.
Ama bir konuşmaya başlasalar,
olurdun çoktan geçmişe karışmış biri,
öyle durduğun yerde,
çoktan çürümüş.
Oysa dururlar suskuyla ölümler gibi,
gelecektekiler olmalarına karşın.
Gelecek henüz başlamıyor.
Yalnızca yüzlerini zamana tutuyorlar
ve su altında gibi, bakamazlar;
yine de buna bir süre dayanırlar,
dalgalarda gibi görürler: acelesini
balıkların ve halatların batmasını.

BÖYLE gecelerde tutukevleri açılır.
Ve gardiyanların kötü düşlerinde
geçerler sessiz gülüşlerle
şiddetlerini aşağılayanlar.
Orman! Onlar sana gelirler, sende uyumak için,
uzun hükümleri boyunlarında asılı.
Orman!

BÖYLE gecelerde birdenbire ateş
bir operada. Sanki bir canavara eş
başlar dev salon koltuk sıralarıyla
binlerce itişip kakışanıyla,
kemirmeye.

Erkekler ve kadınlar
yığılırlar geçitlerde,
ve yapıştıkları gibi birbirlerine,
çöker duvarlar, ve onları da sürükler.
Ve kimse bilmez artık, *kim* en altta acı çeker;
biri onun yüreğini çığner,
ama doludur onun kulakları hâlâ nağmelerle,
gelip gitmelerle...

BÖYLE gecelerde, çok önceki günler gibi,
başlar *yürekləri* lahitlerdeki
geçmiş hükümdarların yeniden yürümeye;
ve tekrar vuruşlar öylesine şiddetle iter ki
direnip duran kapakları öteye,
taşırlar öteye altın kâseleri
çözülen karanlık ve damaskolar içinden.
Siyah sallanır katedral bütün hollerinden.
Kulelere tutunan çanlar asılı kuşlar gibi,
kapılar sarsılarak durmaktadır,
ve taşıyıcılarda titrer her kademe:
sanki taşır gibi temel granitini
kıpırdayan kör kaplumbağalar.

BÖYLE gecelerde umarsızlar bilirler:
vardık bizler...

Ve düşündürler sayrılar arasından
basit iyi bir düşünceyi sıradan
öteye, koptuğu yere.

Oysa arda bıraktıkları oğullardan
geçer en genci belki en تنها sokaklardan;
çünkü özellikle *bu* geceler
sanki ilk kez düşünür gibi gelir:
uzun süre kurşun gibi üzerine serilmiştir,
ama şimdi her şeyden perde kalkacaktır –,
ve: o bunu kutlayacağını,
hisseder...

BÖYLE gecelerde bütün kentler aynı;
hepsi bayraklarla donanmış.
Ve bayrakları fırtınaya tutulmuş
ve sanki saçlarından koparılıp
belirsiz taslakları ve ırmakları olan
herhangi bir ülkeye çekilmiş.
Her bahçede sonra bir havuz,
her havuz kenarında aynı evler,
her evde aynı ışık;
ve bütün insanlar birbirine benzer
ve elleri yüzlerine yapışık.

BÖYLE gecelerde ölmekte olanlar berraktır,
parmakları sessizce büyüyen saça dalmaktadır,
telleri kafataslarının güçsüzlüğünden
bu uzun günlerde *sürer*,
sanki yüzeyinden
ölümün üste çıkmak ister.
Dolaşır sanki tavırları evin içinde
sanki her tarafta ayna asılıymış gibi;
ve verirler – bu çukurla
saçlarında – kuvvetlerini,
toplayıp durdukları yıllar boyunca,
şimdi *geçipgiden*.

BÖYLE gecelerde öldü kızkardeşçğim,
o benden önceydi ve benden önce öldü, miniciğim.
Çok böyle geceler oldu o zamandan beri:
O artık güzel olmalı. Yakında damadın biri
diyecek ona talibim.

KÖR KADIN

YABANCI

Çekinmiyor musun, bundan söz etmeye?

KÖR KADIN

Hayır.

Öyle uzak ki. O bir başkasıydı,
o zaman gördü, sesli ve bakarak yaşadı,
öldü.

YABANCI

Ve zor bir ölümü oldu?

KÖR KADIN

Ölmek, zulümdür habersizlere.

Güçlü olmak gerek, bir yabancı ölse bile.

YABANCI

Yabancı mıydı o sana?

KÖR KADIN

Ya da: öyle oldu.

Ölüm çocuğa bile yabancılaştırır anayı. –

Ama korkunçtu o ilk günlerde.

Bütün bedenim yara içinde. Dünya,

şeylerde açıp olgunlaşan,

kökleriyle sökülmüştü içimden,

kalbimle beraber (öyle sandım), uzanıyordum

eşelenmiş toprak gibi açıkta ve içtim

soğuk yağmurunu gözyaşlarımın,

ölü gözlerden durmaksızın

ve sessiz fışkırıyordu, gökler boşanır gibi,

Tanrı öldüğü zaman, bulutlar düşer.

Ve işitimim büyüktü ve her şeye açık.

İşitilmeyen şeyler işittim:
saçlarımın üstünden akan zamanı,
ince kadehlerde tınılayan sessizliği, –
ve duyumsadım: ellerimin yakınından geçti
nefesi büyük beyaz bir gülün.
Ve hep durmadan düşündüm: gece ve: gece
ve sandım aydınlık bir şerit görüyorum,
sanki bir gün gibi büyüyecek;
ve sandım sabaha karşı yürüyorum,
çoktan avuçlarımdaydı ancak.
Annemi uyandırdım, uyku ağırca
aşağı düşünce karanlık suratımdan,
anneme seslendim: “Gelsene buraya!
Işığı aç!”
Ve kulak verdim. Uzun, upuzun sessizlik,
ve yastıklarımın taşlaştığını hissettim, –
sonra sanki bir şeyin parladığını zannettim:
bu acılı ağlamasıydı annemin,
onu düşünmek istemiyorum artık.
Işığı aç! Işığı aç! Rüyamda bağırdım sık sık:
Oda çöktü. Çek odayı
suratımdan ve de böğrümde.
Kaldırmalısın onu, yukarıya kaldırmalısın,
onu yine yıldızlara uzatmalısın;
böyle yaşayamam ben, gökyüzüyle üstümde.
Ama seninle mi konuştum ben, anne?
Yoksa kiminle? Kimdir ardındaki?
Kim var perdenin ardında? – Kış mı ki?
Anne: fırtına mı? Anne: gece mi? Söyle!
Yoksa: gün mü?... Gün!
Bensiz! Nasıl gün olabilir bensiz?
Yokluğum dikkat çekmiyor mu hiçbir yerde?
Aramıyor mu kimse beni?
Biz salt unutulduk mu ki?

Biz?... Ama sen oradasın ya;
sen her şeye sahipsin, değil mi?
Senin yüzün suyu hürmetine çabalıyor her şey,
ona iyi gelmek için.
Durgunlaşınca gözlerin
ve istedikleri kadar yorgun olsunlar,
yükselebilirler yeniden.
...Benimkiler susar.
Çiçeklerimin rengi atacak.
Aynalarım buz tutacak.
Kitaplarımda satırlar olacak eğri büğrü.
Kuşlarım sokak aralarında oraya buraya
kanat çırpacak ve yabancı pencerelerde yaralanacak.
Hiçbir şeyin artık benimle bağı kalmayacak.
Her şey beni terketti.
Ben bir adayım.

YABANCI

Ve ben deniz üzerinden geldim.

KÖR KADIN

Nasıl? Adaya mı?... Geldin?

YABANCI

Ben daha sandaldayım.
Onu sessizce yanaştırdım –
Sana. Sallantılı:
bayrağı karaya doğru esiyor.

KÖR KADIN

Ben bir adayım ve yalnız.
Ben varlıklıyım. –
Önce, eski yollar hâlâ varken
sinirlerimde, yıpranmış hemen
fazla kullanmaktan:
ben de acı çektim o zaman.
Her şey çıkıp gitti kalbimden uzaklara,
nereye önce bilmedim;

ama buldum hepsini orada sonra;
bütün duyguları, buldum, ben neyim,
topl  duruyordu ve itişip bağııyordu
duvar örülü kıpırtısız gözlerin önünde.
Bütün baştan çıkarılmış duygularım...
Bilmiyorum, yıllarca öyle mi durdular,
ama biliyorum o haftalardan
kırılmış geri geldikleri zaman
hiç kimseyi tanımadılar.

Sonra kapandı gözlere giden yol.
Artık onu bilmiyorum.
şimdi her şey içimde dolaşıyor,
güvenli ve tasasız, nekahattekiler gibi
yürüyor duygular, keyfini çıkararak yürümenin,
bedenimin karanlık evinde.
Birkaçı okuyanlar
anılarda:
ama genç olanlar
seyrediyor hepsi dışarıyı.
Çünkü nereye basarlarsa kenarımda,
giysim camdandır.
Alnım görür, elim okumaktadır
başka ellerdeki şiirleri.
Ayağım konuşur bastığı taşlarla,
sesimi her kuş alır da
gündelik duvarlardan ileri.
Hiçbir şeyden mahrum değilim şimdi,
bütün renkler çevrilmişti
sadaya ve kokuya.
Ve hepsi ses veriyordu sonsuz güzel
tını olarak.

Nolsun ki bana bir kitap?
Ağaçların yaprağını çeviriyor rüzgâr;
ve ben biliyorum, orada hangi sözler var,
ve tekrarlıyorum onları bazen sessiz.
Ve ölüm ki, gözleri çiçekler gibi koparır,
benim gözlerimi bulmamaktadır...

YABANCI *alçak sesle:*
Biliyorum.

REKÜİYEM

Clara Westhoff'a adanmıştır

BİR saatten beri bir şey daha fazladır
yeryüzünde. Bir çelenk daha oldu.
Biraz önce yumuşacık yapraktı... Ben ördüm onu:
Ve şimdi bu sarmaşık bir tuhaf ağır
ve öyle koyuluk dolu, sanki boğulur
benim şeylerimde gelecek geceler.
Şimdi nerdeyse dehşet duyuyorum bu gelen gecedен,
bu çelenkle yalnız, kendi elimden,
bir şeyler olacağından salt habersiz,
sürgünler dönenince çember etrafında;
tamamen yetersiz, şunu anlamaya:
bir şey olamayacaktır artık. Şaşkın gibi
hiç girilmemiş düşüncelere, içinde tuhaf şeyler olan,
bir zaman görmüş olmalıyım onları...
...Nehir aşağı, oynarken çocukların kopardığı çiçekler
sürükleniyor; açık parmaklardan düştü biri ve diğeri,
demet artık kalmayana kadar. Eve getirdikleri artık
ancak yakmaya elverir olana kadar. Sonra bütün gece,
herkes onun uyuduğunu sanınca, koparılmış çiçekler için
ağlayabildi.

Gretel, en baştan
belliydi şenin, pek vakitli öleceğin,
sarışın öleceğin.

Çok önceden, sana yaşam yazgısı yazıldığından.
Bu yüzden Tanrı bir kızkardeş koydu önüne
ve sonra bir erkek kardeş,
olsun diye önünde iki yakın, iki arı kişi,
sana ölmeyi gösterecek,
seninkini:

senin ölmeni.

Kardeşlerin yaratıldı,
salt seni alıştırmak için,
ve iki ölüm saatinde kendini,
üçüncüyle barıştırmak için,
yüzyıllardan beri seni tehdit eden.
Senin ölümün için gelen
yaşamlar doğdu.

Çiçekler deren eller oldu,
bakışlar, gülleri kırmızı gören
ve insanları kudretli algıladı,
bunlar yaratıldı ve yine yok edildi
ve iki kez ölmek şiirlendi,
sana karşı yöneltilmeden önce,
ışığı sönen sahneden çekildi.

...Sana korkunç mu yaklaştı, sevgili oyundaşım?
düşmanın mıydı senin?
Onun kalbine mi gözyaşı döktün?
Sıcak yastıklardan seni
titrek geceye mi çekti,
bütün evde kimseciklerin uyumadığı...?
Görünüm nasıldı?
Bunu bilmelisin...
Bunun için memlekete gittin.

Sen bilirsin
bademler nasıl çiçek açar
ve maviliğini göllerin.
Yalnız ilk aşkı yaşamış
bir kadının duygusundaki çok şeyi, –
bilirsin sen. Sana fısıldadı doğa
güneyin geç akşamlanan günlerinde
öylesine sonsuz güzelliği,
yalnızca mutlu dudakları söylemekte
mutlu insanların, ikili
bir dünyaları ve *bir* sesleri olan.
(ah nasıl da sonsuzca azap eli
tuttu senin sonsuz tevazuundan).

Mektupların geldi güneyden,
sımsıcak daha güneşten, ama yetim, –
nihayet sen kendin de peşinden
yorgun yakaran mektuplarının geldin;
çünkü sevmezdin sen parlaklığı,
suç gibi abanırdı her renk üstüne,
ve yaşıyordun sabırsızlık içinde,
biliyordun çünkü: bu değildi *bütün olanı*.
Yaşam yalnızca bir parçadır..... Neyin?
Yaşam yalnızca bir sestir..... Nerede?
Yaşam anlamlıdır yalnız, bağıntı içinde birçok
durmadan büyüyen mekânın halkalarıyla, –
yaşam böylece bir rüyanın rüyasıdır yalnızca,
ama uyanış bir başka yerde.
Bundan bıraktın onu sen.
Büyük bıraktın onu sen.
Ve biz küçük bildik seni.
Senindi o kadar az şey: bir gülümseme, ufak,
biraz da mahzun her zaman,
yumuşacık saçlar ve bir oda ufaktan,
kızkardeşinin ölümünden beri büyük geldi.

Diğer her şey sanki sana örtüydü
öyle geliyor bana şimdi, ey sessiz oyundaş.
Ama pek çoktun
sen. Ve bilirdin sen bazan,
akşam salona geldiğin zaman;
bilirdiler bazan: şimdi dua etmek gerek;
bir kalabalık girdi içeriye dek,
senin peşinden giden bir kalabalık,
sen yolu bildiğin için.
Ve sen onu bilmek zorundaydın
ve onu bildin
dün...
en küçüğü kızkardeşlerin.

Buraya bak,
öyle ağır ki bu çelenk.
Ve onu üstüne koyacaklar senin,
bu ağır çelengi.
Kaldırır mı onu sandukan?
Ya kırılırsa
ağır yükün altında,
sürgün verir kıvrımlarından
giysinin
sarmaşık.
Uzunca tırmanır yukarıya,
sarar seni çepeçevre,
ve sürgünlerinde dolaşan özsü,
heyecanlandırır seni sesiyle;
öylesine somsun sen.
Ama artık kapalı değilsin.
Upuzun gerili ve rahat.
Bedeninin kapıları aralık,
ve ıslak
girer içeriye sarmaşık...

*sıra sıra
rahibeler gibi,
yürürler
bir urgana tutunarak,
çünkü karanlıktır senin içinde, ey pınar.
Boş geçitlerinde
kanının ilerlerler kalbine;
orada munis acıların aksine
buluşur solgun
sevinçler ve anılarla, –
yürütürler, duada gibi,
kalbe, ki salt sönmüş sadayla,
karanlık, her şeye açık durur.*

Ama bu çelenk ağır
yalnız ışıktā,
yalnız yaşayanlar arasında, burda benim yanımda;
ve onun ağırlığı yoktur
artık
onu senin yanına koyarsam.
Yeryüzü denge doludur,
Senin yeryüzün.
Ona asılı duran gözlerimden ağır,
ağır dolanmalarımdan,
onun etrafında yaptığım;
onu gören herkesin korkuları
yapışır üstüne.
Al onu kendine, çünkü o senindir
tam hazır olduğundan beri.
Al onu benden.
Beni yalnız bırak! O bir konuk gibi...
nerdeyse utanç duyuyorum ondan.
Korkun var mı senin de, Gretel?

Artık yürüyemiyor musun?
Benim yanımda odada duramıyor musun?
Ayakların mı ağrıyor?
O zaman kal herkesin birlikte olduğu yerde,
onu sana yarın getirecekler, bebeğim,
yaprakları dökülmüş hıyabandan.
Onu sana getirecekler, bekle sakın, –
daha da fazlasını getirecekler yarın sana.
Yarın da ortalık kudurup uğuldayınca ol emin,
bunun çiçeklere pek zararı olmayacak ama.
Onları sana getirecekler. Senin hakkındır,
kesinlikle onları almak, bebeğim,
ve yarın artık siyah ve bozuk
ve çoktan solmuş olsalar da.
Bunu kendine dert etme. Sen artık
ayırımsamayacaksın, yükselen ve batan ne;
renkler kapalı ve sesler boştur,
ve artık hiç bilmeyeceksin, kim
sana bütün çiçekleri getiriyor.

Şimdi ötekini biliyorsun, bizi iten,
onu karanlıkta kavradıkça;
kurtuldun artık özlediğin şeyden
sahip olduğun şeye ulaştıkça.
Aramızda ufak endamlıydın sen,
belki şimdi bir ormansın yetişkin
yapraklarında rüzgârlar ve seslerle. –
İnan bana, oyundaş, sen şiddete gelmedin:
Ölümiün eskiydi *senin,*
yaşamın başladığı zaman,
bu yüzdendi ona saldırgan,
yaşam onu geçmesin diye.

Süzüldü mü bir şey çevremde?
Gecenin rüzgârı mı girdi içeri?
Sarsılmadım.
Ben güçlü ve yalnızım. –
Neyi başardım ben bugün?
....Sarmaşık sürgünleri getirdim akşam ve ördüm
ve eğdim uçtan uca, salt itaat edene değin.
Hâlâ parlıyor siyah parlaklıkla.
Ve benim gücüm
dönüyor çelenk içinde.

SON PARÇA

**Ölüm büyük.
Biz onunkileriz
gülen ağızla.
Sanırken kendimizi yaşamın ortasında,
o ağlamaya kalkışır
orta yerinde içimizin.**

İÇİNDEKİLER

Önsöz 5

BİRİNCİ KİTAP BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş	13
Nisandan	14
Hans Thomas'ın	
Altmışınıc Yaş Günü İçin İki Şiir	15
<i>Aylı Gece</i>	15
<i>Şövalye</i>	16
Kız Karasevdası	17
Kızlar Hakkında	19
Boyheykeli Şarkısı	22
Çılgınlık	23
Âşık Kadın	25
Gelin	26
Sessizlik	27
Müzik	29
Melekler	30
Koruyucu Melek	31
Şehit Kadınlar	33
Azize	35
Çocukluk	36
Bir Çocukluktan	38
Oğlan	39
Kilise Eğitimi Alan Gençler	40
Kudas	43

BİRİNCİ KİTAP

İKİNCİ BÖLÜM

Baş Harf	47
Uykuya Dalmak İçin Söylenir	48
Gecede İnsanlar	49
Komşu	51
Pont Du Carrousel	52
Yalnız	53
Aşanti	54
Sonuncu	56
Ürküntü	57
Yakınma	58
Yalnızlık	59
Güz Günü	60
Anı	61
Güz Sonu	62
Sonbahar	63
Gecenin Kıyısında	64
Dua	66
İlerleme	67
Önhis	68
Fırtına	69
Skane'de Akşam	71
Akşam	73
Ciddi Saat	74
Koşuklar	75

İKİNCİ KİTAP BİRİNCİ BÖLÜM

Baş Harf	79
Bildirim - Melek Sözleri	80
Kutsal Üç Hükümdar	82
Certosa'da	86
Kıyamet Günü	89
İsveç Kralı Onikinci Karl	
Ukrayna'da At Sürüyor	97
Oğul	102
Çarlar	106
Şarkıcı Bir Hükümdar Çocuğu	
Önünde Şarkı Söylüyor	118
Colonna Hanesinden Kişiler	123

İKİNCİ KİTAP İKİNCİ BÖLÜM

Yitik Günlerden Fragmanlar 127

Sesler 130

Başsayfa 130

Dilencinin Şarkısı 131

Körün Şarkısı 132

Ayyaşın Şarkısı 133

İntiharcının Şarkısı 134

Dulun Şarkısı 135

Serserinin Şarkısı 137

Yetim Kızın Şarkısı 138

Cücenin Şarkısı 139

Cüzamlının Şarkısı 140

Fıskiyeler Üzerine 141

Okuyan 143

Bakan 145

Bir Fırtına Gecesinden 147

Kör Kadın 156

Reküiyem 161

Son Parça 171

Manfred Engel'e göre, Rilke, bu şiirlerde duyargasını artık kendi iç derinliklerinden fazla, dış dünyanın yüzeyine yönlendirmektedir. Özellikle ikinci basımla yaratisında orta süreci açan Rilke, bu şiirlerde şeylere daha yoğun ve dikkatli bakarak, yeni anlamlar kazandırıyor. Bunun için, şiirsel Ben, evin koruyucu dört duvarından da dışarıya çıkar. Bu insana sırtını dönmek anlamına gelmiyor. Rilke her döneminde insan üzerinde özenle yoğunlaşır. Ama yalnız insandan doğaya ve yaşama bir yöneliş söz konusudur. Yine Engel'in ifadesiyle, şiirde ve sanatta sanki koşul haline gelmiş *güzel* karşısında tereddütlere düşmeye başlar.

Ölüm büyük.

Biz onunkileriz

gülen ağızla.

Sanırken kendimizi yaşamın ortasında,

o ağlamaya kalkışır

orta yerinde içimizin.

